

Preventivní činnost obecní policie

Bc. Kateřina Bartošová

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Kateřina Bartošová
Osobní číslo: L22425
Studijní program: N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Preventivní činnost obecní policie

Zásady pro vypracování

- Zpracujte literární rešerši zaměřenou na preventivní činnost obecní policie.
- Zhodnoťte současný stav preventivní činnosti obecní policie ve vybrané obci.
- Posudte rizika v činnosti vybrané obecní policie v oblasti prevence a vymezte aktuální největší problémy.
- Zpracujte návrh projektu zaměřeného na preventivní činnost obecní policie.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. SCHNEIDER, Stephen. *Crime prevention: Theory and Practise*. Second Edition. England: Routledge, 2020. ISBN 978-0-367-73867-9.
2. SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2014. ISBN 978-80-87472-76-7.
3. VETEŠNÍK, Pavel, Ivo CHAUER, Aleš ZÍDKA a kolektiv. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-463-3.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **26. dubna 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 16.4.2024

Jméno a příjmení studenta: Bc. Kateřina Bartošová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Práce se zabývá preventivní činností obecní policie. Práce je založena na právních předpisech České republiky a odborné literatuře týkající se dané problematiky. Jako studijní případ bylo vybráno město Nové Město nad Metují a jeho městská policie, která slouží jako předmět zkoumání. Práce je strukturována do dvou hlavních částí, teoretické a praktické. Teoretická část se zabývá významem, místem a úlohou obecní policie, problematikou kriminality a její prevencí. Praktická část pak analyzuje činnost, kriminalitu a preventivní činnost Městské policie Nové Město nad Metují. V neposlední řadě je zde věnována pozornost na posouzení rizik v oblasti prevence a navrhuje projekt zaměřený na preventivní činnost této městské policie.

Klíčová slova: bezpečnost, činnost, kriminalita, město, obec, policie, prevence, projekt

ABSTRACT

The work deals with the preventive activities of the municipal police. The work is based on the legal regulations of the Czech Republic and professional literature related to the given issue. The town of Nové Město nad Metují and its municipal police have been selected as a case study for examination. The work is structured into two main parts, theoretical and practical. The theoretical part addresses the significance, role, and place of the municipal police, the issue of crime, and its prevention. The practical part then analyzes the activities, crime, and preventive work of the Municipal Police of Nové Město nad Metují. Lastly, attention is given to risk assessment in the field of prevention and proposes a project focused on the preventive activities of this municipal police force.

Keywords: activity, city, crime, municipality, police, prevention, project, security

Mé poděkování patří především vedoucímu mé diplomové práce doc. Ing. Miroslavu Tomkovi, PhD. za cenné rady, odbornou pomoc a za jeho vstřícný přístup. Další poděkování bych ráda věnovala Městské policii Nové Město nad Metují za spolupráci při tvorbě této práce.

Poděkovat bych také chtěla své rodině, které mě po celou dobu studia podporovala.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ VĚDECKÉ METODY	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 OBECNÍ POLICIE A PREVENTIVNÍ ČINNOST V PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH A ODBORNÉ LITERATUŘE.....	13
1.1 OBECNÍ POLICIE A PREVENTIVNÍ ČINNOST VE VYBRANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH	13
1.2 OBECNÍ POLICIE A PREVENTIVNÍ ČINNOST V ODBORNÉ LITERATUŘE.....	15
2 VÝZNAM, MÍSTO A ÚLOHY OBECNÍ POLICIE	18
2.1 HISTORIE OBECNÍ POLICIE	18
2.2 SOUČASNÁ PODOBA OBECNÍ POLICIE	19
2.2.1 Strážníci obecní policie	21
2.2.2 Povinnosti strážníků obecní policie	22
2.2.3 Oprávnění strážníků obecní policie.....	23
3 KRIMINALITA.....	24
3.1 METODY VÝZKUMU KRIMINALITY.....	26
3.2 KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE	27
4 PREVENCE KRIMINALITY.....	30
4.1 ČLENĚNÍ PREVENCE KRIMINALITY.....	31
4.2 SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE	32
4.3 PROGRAMY PREVENCE KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE.....	35
5 ZÁVĚREČNÁ KAPITOLA TERORETICKÉ ČÁSTI	38
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
6 MĚSTSKÁ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ	40
6.1 ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ.....	41
6.1.1 Městský kamerový dohlížecí systém	41
6.1.2 Radarové měření rychlosti	43
6.1.3 Další činnosti městské policie	45
6.1.4 Spolupráce s Policií České republiky.....	46
6.2 KRIMINALITA VE MĚSTĚ NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ	47
6.3 PREVENTIVNÍ ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ	48
6.3.1 Projekty prevence kriminality realizované Městské policie Nové Město nad Metují	48
6.3.2 Postup organizace činnosti v oblasti prevence kriminality a rizikového chování	51
7 POSOUZENÍ RIZIK V OBLASTI PREVENCE U MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ.....	53

7.1	POSOUZENÍ ČINNOSTÍ MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ V PREVENTIVNÍ ČINNOSTI POMOCÍ SWOT ANALÝZY	53
7.2	POSOUZENÍ RIZIK V PREVENTIVNÍ ČINNOSTI MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ POMOCÍ ISHIKAWA DIAGRAMU	58
7.3	POSOUZENÍ RIZIK V PREVENTIVNÍ ČINNOSTI MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ POMOCÍ JEDNODUCHÉ BODOVÉ POLOKVANTITATIVNÍ METODY	63
8	NÁVRH PROJEKTU ZAMĚŘENÝ NA PREVENTIVNÍ ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ.....	72
8.1	CÍL PROJEKTU.....	72
8.2	CHARAKTERISTIKA PROJEKTU	73
8.2.1	Cílová skupina.....	73
8.2.2	Klíčové aktivity projektu.....	73
8.2.3	Místo konání.....	74
8.2.4	Struktura a program kurzu	74
8.2.5	Očekávané výstupy	75
8.2.6	Měření úspěšnosti.....	75
8.2.7	Rozpočet projektu	75
8.2.8	Financování projektu.....	76
	ZÁVĚR	78
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	79
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM GRAFŮ	87
	SEZNAM TABULEK.....	88
	SEZNAM PŘÍLOH.....	89

ÚVOD

V posledních letech se bezpečnost společnosti a ochrana obyvatelstva staly důležitými a často diskutovanými tématy téměř ve všech sférách. Bezpečí hraje klíčovou roli při určování kvality života, ať už je vnímáno subjektivně nebo objektivně. Je proto v zájmu jak státu, tak každého jednotlivce aktivně přispívat k jeho zlepšení.

Obecní policie, známá také jako městská policie v některých obcích a městech, je nedílnou součástí místní samosprávy, která je zodpovědná za udržování veřejného pořádku. Její zřízení spadá do samostatné působnosti místních samosprávných celků. Kromě zajištění veřejného pořádku však obecní policie hraje klíčovou roli i v prevenci kriminality, což platí i pro situaci v Novém Městě nad Metují.

Kriminalita představuje nejextrémnější projev sociální patologie a je globálním jevem s dopadem na sociální, bezpečnostní, ekonomickou, kulturní a politickou sféru našich životů. Její kořeny leží v sociálních a situačních faktorech, kde sociální faktory zahrnují příčiny a situační faktory odkazují na příležitosti.

Každého z nás nějakým způsobem ovlivňuje kriminalita a odstranění jakýchkoli formálních projevů antisociálního chování přispívá k zlepšení životního prostředí pro všechny. Tím se vytvářejí podmínky pro rozsáhlý rozvoj společnosti a individuálního růstu každého jednotlivce. Proto jsem se rozhodla věnovat svou diplomovou práci problematice prevence kriminality.

Význam prevence kriminality v bezpečnostním systému České republiky není často dostatečně zdůrazňován. Navzdory důležitosti této složky při kontrole kriminality a jejím omezování mnoho občanů váhá, zda převzít část odpovědnosti za svou vlastní bezpečnost. Smyslem státu, krajů a měst je proto neustále zdůrazňovat nutnost prevence a její pozitivní efekty. Správný systém prevence kriminality může výrazně zvýšit bezpečnost jednotlivců i celé společnosti a zároveň snížit výdaje státu na trestní soudnictví a vězeňství.

Práce se soustředí na preventivní činnosti Městské policie Nové Město nad Metují. Hlavním úkolem této práce je posoudit stav preventivních působení a bezpečnostní situace v této oblasti. Výsledkem práce bude návrh projektu zaměřený na preventivní práci Městské policie Nové Město nad Metují.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ VĚDECKÉ METODY

Hlavním cílem diplomové práce je posoudit stav preventivní činnosti vybrané obecní policie a vytvořit návrh na projekt zaměřený na preventivní činnost obecní policie. Jelikož diplomová práce zkoumá instituci, která je zřízena městem Nové Město nad Metují, nazývá se tato instituce Městská policie Nové Město nad Metují, nikoli však Obecní policie Nové Město nad Metují. K dosažení stanoveného cíle je nezbytné dosáhnout následujících dílčích cílů:

- zpracování literární rešerše zaměřenou na preventivní činnost obecní policie;
- posoudit rizika v činnosti Městské policie Nové Město nad Metují a vymezit aktuální největší problém,
- vytvoření návrhu na projekt, který je zaměřený na preventivní činnost Městské policie Nové Město nad Metují.

Aplikované vědecké metody:

- Rešerše bude použita na prozkoumání teoretické části práce prostřednictvím literárních materiálů, elektronických informačních zdrojů a právních dokumentů o činnosti městské policie.
- Nestandardizovaný rozhovor bude realizovaný za účelem získání informací týkajících se fungování Městské policie Nové Město nad Metují, radarového měření rychlosti a preventivních činností prostřednictvím rozhovorů s velitelem, strážníkem odpovědným za prevenci a dalším strážníkem z Městské policie Nové Město nad Metují.
- Analýza dokumentů bude použita ke zkoumání a získávání informací o fungování Městské policie Nové Město nad Metují pomocí analýzy interních předpisů a informací o bezpečnostní situaci ve městě Nové Město nad Metují.
- Metoda SWOT analýzy bude využita v praktické části k identifikaci a hodnocení klíčových aspektů práce Městské policie Nové Město nad Metují v oblasti prevence. Podstatou je identifikace klíčových silných a slabých stránek a znát klíčové příležitosti a hrozby v činnosti strážníků.
- Ishikawa diagram bude použit v praktické části k odhalení příčin, které mohou ohrozit provádění preventivní činnosti Městské policie Nové Město nad Metují.

- Jednoduchá bodová polokvantitavní metoda bude použita v praktické části při řešení problému a vyhodnocení konkrétních nebezpečí, v tomto případě nebezpečí, které mohou bránit provádění preventivní činnosti Městské policie Nové Město nad Metují.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBECNÍ POLICIE A PREVENTIVNÍ ČINNOST V PRÁVNÍCH PŘEDPISECH A ODBORNÉ LITERATUŘE

Právní předpisy v České republice (dále jen „ČR“) věnují pozornost obecní policii (dále jen „OP“) prostřednictvím několika vzájemně propojených a doplňujících se právních norem. Tyto normy se navíc řídí dalšími právními předpisy v ČR. Prosazování OP a preventivních opatření je dokumentováno v různých právních dokumentech, jejich rozsah i působnost jsou různorodé. Tyto záležitosti byly podrobně prozkoumány a popsány v mnoha publikacích, přičemž každý autor k tématu přistupuje jinak.

1.1 Obecní policie a preventivní činnost ve vybraných právních předpisech

Úloha a činnost OP jsou pevně zakotveny v právním systému ČR. Mezi klíčové právní předpisy v této oblasti patří následující:

- **Zákon č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.** Tento zákon lze vnímat jako klíčový dokument pro OP, jelikož nejenom popisuje postup vzniku této instituce, ale také specifikuje její rozsah působnosti, úkoly, povinnosti a pravomoci strážníků a dalších účastníků. (Česko, 1991)
- **Vyhláška č. 418/2008 Sb., vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii** byla vydána Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“) ČR s účelem detailněji specifikovat a rozšířit ustanovení zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Je zaměřena na odbornou kvalifikaci a postup pro ověření této kvalifikace u osob vykonávajících povolání strážníků. Taktéž stanovuje standardní formát průkazu OP, identifikační značky pro strážníky a označení pro dopravní prostředky této policie. (Česko, 2008a)
- **Vyhláška č. 444/2008 Sb., vyhláška o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie** vydána MV ČR na základě dohody s Ministerstvem zdravotnictví ČR stanovuje minimální zdravotní požadavky pro ty, kteří žádají o zaměstnání jako strážníci, a také pro samotné strážníky. V příloze číslo 3 je uvedený seznam fyzických a duševních vad, nemocí nebo stavů, které brání získání zdravotní způsobilosti pro toto povolání. (Česko, 2008b)

- **Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů** stanovuje základní rámec pro samosprávné celky, tj. obce. Stanovuje pravomoci obcí a definuje možnosti přenesení pravomocí. Dále upravuje orgány obce, včetně zastupitelstva a rady obce. (Česko, 2000)
- **Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů** definuje pravidla pro odpovědnost za přestupky, různé formy správních trestů a ochranných opatření a stanovuje obecné zásady pro jejich udělování. Taktéž upravuje postupy před zahájením a po skončení řízení o přestupku. (Česko, 2016a)
- **Zákon č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů** nese podobné znaky jako zvláštní část trestního zákoníku. Obsahuje seznam přestupků, které jsou zařazeny do různých oblastí veřejné správy, a dále stanoví správní tresty, které mohou být uloženy v souvislosti s konkrétními přestupky. (Česko, 2016b)
- **Zákon č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů** je klíčový zákon v oblasti trestního práva hmotného. Struktura tohoto zákona je rozděluje do dvou hlavních částí. V obecné části jsou uvedeny normy aplikovatelné na všechny trestné činy (dále jen „TČ“). Naopak část zvláštní obsahuje katalog TČ a příslušné tresty, které mohou být ukládány při jejich spáchání. (Česko, 2009)
- **Zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů** upravuje normy týkající se trestního řízení a definuje postup a pravomoci orgánů, které jsou zapojeny do vyšetřování TČ. Dále stanovuje práva a povinnosti osob, které jsou zapojeny do trestního řízení a účastníků tohoto řízení. (Česko, 1961)

Oblast právních předpisů na úseku preventivní činnosti/prevence kriminality není v podstatě žádná. Nicméně, je možné sem zařadit následující:

- **Zákon č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů**, kde je uvedeno v § 2, písmeno f, že OP při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů dle tohoto či zvláštního zákona se podílí na prevenci kriminality v obci. (Česko, 1991)

1.2 Obecní policie a preventivní činnost v odborné literatuře

Problematika OP je zkoumána a rozpracována různými autory, kteří se zaměřují na různé aspekty této problematiky. Některé publikace poskytují komplexní pohled na OP, zatímco jiné se specializují na konkrétní oblasti její činnosti. Mezi významné a přínosné práce v této oblasti lze zařadit následující:

- **Obecní policie** (autoři Vetešník Pavel, Chauer Ivo, Zídka Aleš a kolektiv), kniha byla vytvořena odborníky, kteří mají praktické zkušenosti s OP, a pedagogy z Policejní akademie ČR. Autoři přistupují k otázce OP z různých perspektiv a do své práce integrují praktické zkušenosti, opřené o rozmanité právní předpisy. Hlavním záměrem autorů při tvorbě této knihy bylo představit méně známé aspekty spojené s OP. (Vetešník et al., 2013)
- **Obecní policie a privatizace bezpečnosti v evropských zemích** (autor Krulík Oldřich), v publikaci jsou analyzovány otázky týkající se existence, fungování a současných trendů OP ve více evropských zemích. Autor na konkrétních příkladech, mezi nimiž lze nalézt výrazné rozdíly (Andorra, Belgie, Estonsko, Itálie, Lichtenštejnsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko), ilustrují roli těchto OP a jejich spolupráci s dalšími složkami bezpečnostního systému uvnitř jednotlivých států. (Krulík, 2015)
- **Zákon o obecní policii: Komentář**, 2. vydání (autoři Vetešník Pavel, Jemelka Luboš) reaguje na změny v právní úpravě, které vzešly ze všech provedených novelizací zákona. Současně reflektuje nárůst relevantní judikatury a obsahuje rozšířený přehled dalších právních předpisů, které se týkají činnosti OP. Komentář výkladu usnadňuje odborníkům i laické veřejnosti lepší orientaci v textu zákona a jeho vzájemných souvislostech s předpisy, které se vztahují k OP. (Vetešník a Jemelka, 2019)
- **Odborná příprava pro strážníky obecní policie - přestupky obecná část: řízení o přestupku** (autorka Kilarová Marcela) je publikace, která se specializuje na správní delikty s důrazem na přestupky. Vedle jiných aspektů se věnuje výkladu pojmu přestupek, právní odpovědnost za něj, sankcím a ochranným opatřením. (Kilarová, 2011)

V oblasti prevence kriminality (preventivní činnosti) je zpracováno několik prací. Každé dílo nahlíží na problém z několika různých pohledů. Mezi významnou tvorbu lze zařadit následující:

- **Prevence kriminality** (autor Svatoš Roman), monografie se věnuje problematice prevence kriminality z hlediska vnitrostátního, evropského, ale i celosvětového. První části knihy poskytují úvod do základních pojmů a klasifikace preventivních opatření. Následující části se zaměřují na mezinárodní a evropské aktivity v oblasti prevence kriminality, dále je zde popsán systém prevence kriminality v ČR, s důrazem na policejní sbor. Poslední kapitola je věnována aktivitám v oblasti prevence kriminality ve vybraných evropských zemích. (Svatoš, 2014)
- **Prevence kriminality – nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti** (autoři Firstová Jana, Zámek David), smyslem této publikace je poskytnout základní informace o možnostech a podmínkách realizace prevence v ČR, zejména pro vysokoškolské studenty a ostatní zájemce o bezpečnostní problematiku. Jejím cílem je upozornit na klíčové aspekty preventivní práce, a to jak v teoretickém, tak i v praktickém kontextu, odpovídající aktuálnímu stavu poznání v dané oblasti. Publikace věnuje zvýšenou pozornost stěžejním otázkám v oblasti prevence kriminality v ČR, včetně systému prevence kriminality mládeže. (Firstová a Zámek, 2021)
- **Kriminologie a prevence kriminality** (autorky Moulisová Marcela, Zoubková Ivana), publikace se věnuje kriminologii jako vědecké disciplíně, která zkoumá kriminalitu ve všech jejích aspektech, včetně jevu kriminality, pachatelů, obětí, vědeckého výzkumu, statistiky, kontroly kriminality a prevence zločinnosti na národní i místní úrovni. Kromě toho se zaměřuje na několik dalších klíčových aspektů, jako je kriminalita mládeže, násilná kriminalita, majetková kriminalita a mravnostní aspekty. (Moulisová a Zoubková, 2016)
- **Crime Prevention: Theory and Practise, Second edition** (autor Stephen Schneider), kniha předkládá systematický plán úspěšného projektu prevence kriminality a také aktualizuje existující literaturu o prevence kriminality. Zejména doplnění o výzkum, který byl publikován od prvního vydání této knihy. Publikace dále poskytuje úvod do dominantních přístupů, klíčových konceptů, teorií a výzkumu

a poskytuje konkrétní rady ohledně plánování, implementace a hodnocení plánu prevence kriminality. (Schneider, 2020)

2 VÝZNAM, MÍSTO A ÚLOHY OBECNÍ POLICIE

Obecní policie je jeden z klíčových prvků života ve městě či obci spočívá v zajištění bezpečnosti obyvatel. Územní samosprávné celky, dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích mohou zřizovat Městskou policii (dále jen „MP“) či OP, které se v rámci svých pravomocí starají o ochranu lidí, majetku a dodržování veřejného pořádku, což představuje zásadní úkol pro dané území. (Vetešník et al., 2013)

2.1 Historie obecní policie

Vzhled a struktura současných ozbrojených bezpečnostních složek odrážejí změny, kterými prošly v minulosti, zvláště v průběhu posledního století. Je klíčové vyzdvihnout hlavní mezníky v jejich historickém vývoji. Vývoj těchto složek lze v minulém století rozdělit do čtyř období, která se týkají organizace, pravomocí a činností:

- do roku 1918,
- od roku 1918 do roku 1939,
- od roku 1939 do roku 1947,
- po roce 1947. (Vetešník et al., 2013)

Po rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku Československé republiky v roce 1918 přešla kontrola na policii převážně do rukou místních samospráv. Československo mělo k dispozici jak policii, tak četnictvo, a po roce 1920 se začaly zakládat další státní policejní útvary. Státní policie se skládala z oddílů v uniformách i civilních oddílů. Přestože obecní a státní policie vykonávala své funkce, rozsah jejich úkolů nebyl zásadně odlišný. Služba policistů byla nepřetržitá po dobu 24 hodiny, následovaná 24hodinovým volnem. (Macek, 1999)

Obecní nebo komunální policie často spolupracovala s četnictvem, což mělo posílit účinnost místní policejní činnosti. Struktura četnictva přešla hladce na nový systém po rozpadu Rakousko-Uherska a dosáhla své definitivní podoby v roce 1920. Četnictvo bylo podřízeno Národnímu výboru a od roku 1924 bylo oficiálně uznáno jako samostatné vojenské oddělení armády. Tato strážní jednotka byla hlavně určena k udržování veřejného pořádku a zajištění veřejné bezpečnosti. Hlavní aktivitou četníků byly pravidelné obchůzky v přidělených obvodech. Četnictvo fungovalo v této podobě až do roku 1938. (Macek, 1999; Vetešník et al., 2013)

Během doby protektorátu sehrály německé represivní síly klíčovou úlohu v Čechách a na Moravě. Přestože byla tato represivní moc zavedena, česká bezpečnostní struktura zůstala v podstatě nedotčena a udržela si svou podobu. Četnictvo, státní policie a OP nadále fungovaly. Státní policie se angažovala v administrativě, udržování veřejného pořádku a v trestních případech. Obecní policie byla přítomná v obcích s více než 10 000 obyvateli, byla podřízena starostovi s hlavním cílem byla podpora četnictva. V období mezi lety 1942 a 1944 došlo k reorganizaci policejních struktur v souladu se specifiky Protektorátu. Klíčovou změnou bylo oddělení pořádkové a bezpečnostní policie. Termín "pořádková" (uniformovaná) policie zahrnoval četnictvo, vládní policii, výkonnou policii a jednotky požární ochrany. "Bezpečnostní" (neuniformovaná) policie zahrnovala vládní kriminální policii a obecní kriminální složky. Četnictvo si udrželo svou funkci s minimálními úprava. (Macek a Uhlíř, 2001)

Po skončení 2. světové války došlo k významným proměnám v bezpečnostních strukturách, ovlivněných politickým vývojem. Klíčovou transformací bylo vytvoření jednotné struktury. V roce 1947 vznikl Sbor národní bezpečnosti díky dokumentu nazvanému "Budování národní bezpečnosti". Byla sloučena s bývalou Obecní policií, a národní výbory byly nuceny předat státu veškerou výzbroj a výstroj, což de facto znamenalo ukončení existence OP. O rok později, v roce 1948, byl zřízen nový subjekt s názvem Pomocná stráž Veřejné bezpečnosti, jehož úkoly zahrnovaly mimo jiné udržování veřejného pořádku, ochranu lidově demokratického zřízení, střežení státních hranic a zajišťování bezpečnosti osob a majetku. Tato struktura přetrvala až do roku 1991. (Macek a Uhlíř, 2011; Vetešník et. al., 2013)

Rok 1971 přinesl vznik dalšího institutu, a to Inspekci veřejného pořádku, která byla zřízena zákonem č. 146/1971 Sb., který měnil a doplnil zákon o národních výborech. Inspekce měla na starosti zajišťování místního veřejného pořádku pod dohledem národního výboru. Jeho úkolem bylo hlídat dodržování pravidel veřejného pořádku na lokální úrovni, přičemž kladl důraz na prevenci a výchovu. I když měl podobné poslání jako institut OP, nebyl jeho náhradou. Tento útvar zanikl v roce 1990. (Vetešník et. al., 2013)

2.2 Současná podoba obecní policie

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích poskytuje obcím možnost vytvořit vlastní samostatný orgán s místní působností, jenž dohlíží na udržování veřejného pořádku a aktivně se podílí na zajištění bezpečnosti v daném místním prostoru. Tento orgán je známý jako OP a jeho

řízením je pověřen starosta nebo jiná osoba, kterou určuje obecní zastupitelstvo. V případech některých obcí, které mají status měst nebo statutárních měst, včetně hlavního města Prahy, se používá termín "městská policie" namísto obecní policie. Právní postavení OP je upraveno zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii (dále jen „zákon o OP“). Strukturu OP tvoří strážníci, kteří jsou zaměstnanci obce zařazení do OP, a další pracovníci obce. Strážníci jsou oprávněni vykonávat strážní činnost OP a plní úkoly spojené s udržováním veřejného pořádku a zajišťováním bezpečnosti. Ostatní zaměstnanci obce v rámci OP neplní roli strážníků a zpravidla vykonávají organizační a administrativní úkony. Zákon o OP stanoví, že zřízení nebo zrušení OP probíhá prostřednictvím závazné vyhlášky obecního zastupitelstva. V případě, že obec není schopna zřídit vlastní OP, může uzavřít smlouvu s jinou obcí ve stejném kraji o poskytování služeb OP na svém území. Obec, která zřizuje OP, je plně zodpovědná za její financování a odpovídá za její celkovou činnost. (Česko, 1991; Vetešník et al., 2013)

Náplní OP při zabezpečování veřejného pořádku na místní úrovni je:

- ochrana osob a majetku a zajištění jejich bezpečnosti,
- dohled na dodržování pravidel týkající se občanského soužití,
- dohled na dodržování právních předpisů obcí (obecně závazné vyhlášky či nařízení),
- dohled na bezpečnost na pozemních komunikacích, včetně plynulosti provozu,
- ochrana veřejného pořádku a dodržování souvisejících právních předpisů,
- prevence kriminality v obci,
- dohled na udržování čistoty veřejného prostranství,
- odhalování přestupků,
- poskytování údajů o OP Ministerstvu vnitra za účelem zpracování statistických údajů. (Česko, 1991)

Obecní policie představuje instituci pro veřejný prospěch, jejíž hlavní úkol spočívá v dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a aktivním zapojení do opatření pro udržení místní bezpečnosti. Strážníci OP mají oprávnění vykonávat pouze práci, která je přesně vymezena zákonem o OP, a to výhradně na území obce, která je orgánem zřizujícím, nebo na území obce, s níž má obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu. Při své činnosti

spolupracuje OP s orgány veřejné moci v rámci pravomocí stanovených zákonem o OP. (Vetešník et al., 2013)

2.2.1 Strážníci obecní policie

Strážníci, kteří jsou součástí OP a jsou zaměstnanci obce, mají jako úřední osoby svébytné postavení. Na rozdíl od Policie ČR (dále jen „PČR“) nejsou spojeni služební poměrem. Jejich zaměstnávání a výkon služební povinnosti se odvíjí od zákoníku práce, který je navíc doplněn pravidly zákona o OP. Tento právní rámec vychází z právního základu pro zřízení OP, jak je definováno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích.

Osoby, které chtějí vstoupit do služebních řad strážníků, musí splňovat určité kvalifikační předpoklady. Kromě českého občanství se jedná především o bezúhonnost, spolehlivost, věk, vzdělání, zdravotní způsobilost a odbornost, jak je uvedeno v zákoně č. 553/1991 Sb., o obecní policii. (Česko, 1991)

Bezúhonnou osobou se jednoduše řečeno rozumí jednotlivce, který nebyl v minulosti odsouzen za trestný čin (dále jen „TČ“). Detailní kritéria bezúhonnosti pro strážníky jsou specifikována v § 4a zákona o OP. Ověření bezúhonnosti jednotlivců provádí obec prostřednictvím analýzy evidence Rejstříku trestů. (Česko, 1991)

Podle § 4b výše zmíněného zákona je považován za spolehlivého uchazeče, který nebyl *„v posledních třech letech opakovaně pravomocně uznán vinným z úmyslného spáchání přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku:*

- a) *na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek nebo obdobného přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,*
- b) *na úseku obrany České republiky,*
- c) *proti veřejnému pořádku,*
- d) *proti občanskému soužití,*
- e) *proti majetku, nebo*
- f) *podle zákona o zbraních,*

jestliže jeho jednání, kterým spáchal přestupek nebo které má znaky přestupku, je v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona (Česko, 1991).“ Spolehlivost není potvrzena u jednotlivce, který byl identifikován jako podporovatel nebo účastník hnutí směřujícího „k potlačování práv a svobod člověka“ nebo aktivně manifestující nesnášenlivosti vůči

jiným skupinám osob. Spolehlivost uchazeče o zaměstnání strážníka se prokazuje prostřednictvím čestného prohlášení a následnou kontrolou v Rejstříku trestu. (Česko, 1991)

K získání pozice strážníka musí uchazeč splnit několik klíčových kritérií, mezi nimiž patří dosažení věku 18 let a úspěšné absolvování minimálně středního vzdělání s maturitní zkouškou. Při hodnocení uchazečů se upřednostňují jednotlivci starší 21 let, zejména kvůli možnosti využívání služebních zbraní a vozidel, což je povoleno až po dosažení této věkové hranice. (Česko, 1991)

Zdravotní stav žadatele se posuzuje podle vyhlášky č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka. Posudkový proces provádí poskytovatel pracovně-lékařských služeb a uchazeči jsou povinni absolvovat komplexní vstupní lékařskou prohlídku. Policisté se v průběhu služebního poměru podrobují pravidelným lékařským prohlídkám za účelem zjištění tělesných a duševních nedostatků nebo onemocnění, která mohou být v rozporu s profesionálním výkonem policisty. (Česko, 2008b)

Odborné znalosti uchazeče jsou hodnoceny zkouškou odborné způsobilosti a skládány před komisí MV. K přípravě na tuto zkoušku slouží školení organizované obcí. Obec zároveň zajišťuje odpovídající výcvik a školení v používání donucovacích prostředků a plnění pověření a povinností. Zkouška odborné způsobilosti zahrnuje písemný test a ústní pohovor. Následně strážníci absolvují každých pět let další tři zkoušky odborné způsobilosti a po úspěšném složení čtvrté zkoušky je vydáno osvědčení s neomezenou platností. (Česko, 1991)

2.2.2 Povinnosti strážníků obecní policie

Při výkonu své činnosti strážníci disponují různými povinnostmi. Povinnosti jsou stanoveny a podrobně popsány v zákoně o OP. Podle § 6 zákona o OP mají strážníci při vykonávání zákroků a dalších úkonů spojených s plněním svých úkolů povinnost „*dbát o cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma* (Česko, 1991).“ Respektování nejnižší míry pro dosažení stanoveného cíle je klíčové při každém zásahu do práv a svobod občanů. Pokud strážník svým zákrokem nebo jinou činností zasáhne do práv nebo svobod osoby, je povinen tuto osobu o jejích právech poučit. Pokud to okolnosti vyžadují, měly by být tyto informace poskytnuty před nebo bezprostředně po provedení postupu. (Vetešník et al., 2013)

V pracovní době jsou strážníci povinni zasáhnout, došlo-li ke spáchání přestupku nebo je důvodné podezření z přestupku. V předem stanovených případech jsou také povinni jednat

mimo pracovní dobu. Výjimkou jsou případy, kdy může být schopnost strážníka narušena léky, drogami nebo jinými látkami, postup vyžaduje, aby strážník absolvoval specializované školení a vzdělání nebo strážník zjevně není schopen postup úspěšně dokončit. (Vetešník et al., 2013)

2.2.3 Oprávnění strážníků obecní policie

Při výkonu své činnosti strážníci disponují různými oprávněními. Oprávnění jsou stanovena a podrobně popsány v zákoně o OP. Mezi jednotlivá oprávnění strážníků patří:

- *„oprávnění požadovat vysvětlení,*
- *oprávnění požadovat prokázání vysvětlení,*
- *oprávnění předvést osobu,*
- *oprávnění vyzvat osobu k vydání zbraně a oprávnění zbraň odebrat,*
- *oprávnění zakázat vstup na určená místa,*
- *oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor,*
- *oprávnění vyzvat osobu k vydání věci a oprávnění věc odejmout,*
- *oprávnění ke vstupu (Česko, 1991).“*

Oprávnění strážníků zahrnuje využití donucovacích prostředků, služebních zbraní či psů. Zákon o OP specifikuje, co přesně lze považovat za donucovací prostředek a za jakých okolností je možné jej aplikovat. Tyto situace nastávají, kdy je ohrožena bezpečnost osoby, majetku nebo samotného strážníka. Použití těchto prostředků může být rovněž oprávněno je zvládnutí výtržností, rvaček či jiného chování, které narušuje veřejný pořádek. Před nasazením donucovacích prostředků je strážník povinen výslovně vyzvat dotčenou osobu či osoby k odstoupení od nelegálních aktivit, a přitom jim předat varování o možném použití donucovacích prostředků. Po jejich použití je rovněž povinen poskytnout postižené osobě první pomoc v případě zranění a následně zajistit její lékařské ošetření. (Česko, 1991)

3 KRIMINALITA

Kriminalitou, též nazývanou zločinnost, lze chápat jako soubor nepřijatelných společenských činů. Jedná se o činy, které výrazně ohrožují společnost a jsou proto trestně postihovány v souladu s platnými právními normami. Další perspektivou definice kriminality je pohled na sociálně determinované činy, které mají rozsáhlý dopad na bezpečnost společnosti. Tyto činy jsou rovněž označeny za trestné v souladu s platnými právními normami. Tato interpretace spadá do kategorie legálních nebo zákonných definic kriminality, tedy jednání, jež je považováno za trestné podle platného trestního práva. (Novotný a Zapletal, 2008)

Veteška a Fischer kriminalitu definují jako „*činy, resp. způsoby jednání a chování jedinců, které jsou v dané kultuře nebo společnosti trestné (Veteška a Fischer, 2020).*“ Jde o obecné označení pro činnosti, které jsou v dané společnosti považovány za trestné a jsou takto stanoveny zákonem. Kriminální chování je vnímáno jako odchylka od normy společnosti, což naznačuje neschopnost jednotlivce přizpůsobit se společenským normám. (Veteška a Fischer, 2020; Fischer a Škoda, 2014)

Existuje různorodost v pojetí obsahu a rozsahu termínu kriminalita. Z hlediska perspektiv lze obecně identifikovat dvě hlavní přístupy – legální a sociologický. Legální pohled na kriminalitu se týká trestné činnosti, tj. činů, které jsou souhrnně zaznamenány v určitém území a v konkrétním časovém období. Sociologický přístup kriminalitu chápe jako jednání, které sice není kvalifikováno jako trestněprávní, ale je považováno za nežádoucí z hlediska širší veřejnosti. (Jelínek, 2021)

Vzhledem k poměrně vysokému stupni společenské nebezpečnosti tento sociálně patologický jev zajímá většinu občanů. Je vnímán jako jedno z největších bezpečnostních rizik z pohledu jednotlivce, což je pravděpodobně způsobeno bezprostředním spojením s tématem, protože mnozí se již někdy setkali s nějakou formou kriminality. Zájem o tuto problematiku je podněcován také způsobem, jakým média komunikují o kriminálních událostech. (Fischer a Škoda, 2014; Buriánek, 2021)

Cílem pro ČR je aktivně snižovat kriminalitu. Podle Bezpečnostní strategie z roku 2023 je klíčový důraz kladen na oblasti, jako jsou násilné trestné činy, hospodářská kriminalita, organizovaný zločin, kybernetická kriminalita a rovněž boj s korupcí. (Bezpečnostní strategie České republiky 2023, 2023)

Kriminalitu lze rozdělit na:

- skutečnou (celkovou),
- registrovanou (zjevnou),
- latentní (skrytou). (Svatoš, 2012; Jelínek, 2021)

Registrovaná kriminalita zahrnuje případy, které jsou sledovány a oficiálně zaznamenány prostřednictvím statistik, do nichž byly formálně zaneseny informace, o nichž byly orgány činné v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“) informovány. Jedná se o kriminalitu, která je oficiálně evidována. Latentní kriminalita se stává objektem zkoumání v případech, kdy OČTŘ nebyly informovány o konkrétním případě, a tedy tento případ není zaznamenán v oficiálních statistikách. Stupeň latentní neboli skryté kriminality je ovlivněn zejména právním povědomím občanů, obtížností odhalení a tolerancí poškozených. U každého TČ se může stupeň latence lišit s tendencí, že závažnější TČ obvykle vykazují nižší míru latence. Nejvyšší stupeň latence lze pozorovat například u TČ pohlavního zneužití, zejména mezi příbuznými. Dalšími TČ s vysokým stupněm latence jsou násilné činy v rodině, korupce a úplatkářství, kde nezájem o nahlášení činu vyplývá z obavy ze ztráty vztahu, strachu oběti nebo obav z negativního veřejného mínění. Latentní kriminalitu lze dále rozdělit na černá a šedá čísla. Šedá čísla označují situace, kdy byly OČTŘ informovány o trestné činnosti, ale úmyslně nebo omylem nebyla zanesena do statistik. Černá neboli temná čísla, vznikají v situacích, kdy OČTŘ nemají žádné informace o trestné činnosti. Skutečná kriminalita zahrnuje jak registrovanou kriminalitu, tak i latentní kriminalitu. (Svatoš, 2012; Jelínek, 2021)

Vědecký obor zkoumající problematiku kriminality, známý jako **kriminologie**, se zaměřuje i na jednotlivce jako pachatele. Kriminologie pracuje s širším konceptem, neomezuje se pouze na jednotlivce, kteří spáchali TČ a jsou za něj trestně odpovědní. Zahrnuje také jednotlivce, kteří z různých důvodů nejsou trestně odpovědní, přestože jejich chování splňuje charakteristické rysy dané skutkové podstaty. Tyto důvody mohou zahrnovat nedostatek přičetnosti nebo nízký věk. (Jelínek, 2021; Fischer a Škoda, 2014)

Vznik a rozvoj chování jsou ovlivněny různými faktory, které lze rozdělit na:

- biologické: věk, pohlaví, vrozené dispozice způsobu reagování,
- psychické: mentální schopnosti, poruchy osobnosti, temperament,

- sociální: rodina, úroveň vzdělávání, nezaměstnanost. (Jelínek, 2021; Fischer a Škoda, 2014)

3.1 Metody výzkumu kriminality

Možnosti zkoumání kriminality jsou rozmanité, přičemž první z nich spočívá ve vyhodnocení **dat získaných z oficiálních statistik OČTŘ**. Avšak tyto statistiky nabízejí pouze omezený pohled na skutečnou kriminalitu, neboť se zaměřují výlučně na zaznamenané TČ. Tím vzniká zkreslený obraz, a to zejména vzhledem k existenci latentní kriminality. Instituce sledující kriminalitu, jako je MV ČR, Policejní prezidium ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR a Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, provádějí sběr a analýzu decentralizovaných statistik. (Toušek a kol., 2018; Gřivna, Scheinost, Zoubková a kol., 2019)

Policejní prezidium poskytuje statistiky, které zahrnují údaje o pachatelích a TČ, které spáchali. Statistika justice Ministerstva spravedlnosti shromažďuje informace o všech hlášených TČ, odpovědných osobách, obžalovaných a pravomocně odsouzených osobách, jakož i konkrétní podrobnosti o incidentech. Statistiky Vězeňské služby ČR se zaměřují především na data související s výkonem vazby a délkou trestu odnětí svobody. (Gřivna, Scheinost, Zoubková a kol., 2019)

Druhou metodou analýzy kriminality jsou **viktimologické průzkumy**, které se zabývají nepřesnostmi ve statistikách státních orgánů. Problémem této metody však může být způsob sběru dat prostřednictvím dotazníku, který může postrádat reprezentativnost kvůli nereálnosti náhodného výběru. Dále je zde problém s kontrolou oprávněnosti či pravdivosti daných informací. (Toušek a kol., 2018)

Další metodou vhodnou pro studium kriminality je tzv. **self-report**, což je anonymní žádost, která se určité části populace ptá na její kriminální chování v určitém časovém období. Tato metoda je účinná i u dat o trestné činnosti, která nejsou evidována statistikami státních úřadů. Jednou z jeho primárních výhod je možnost dokumentovat trestné činy, u kterých chybí konkrétní oběť nebo je obtížné identifikovat pachatele, což poskytuje možnost získat přesné a legitimní údaje o trestné činnosti. (Toušek a kol., 2018)

Dalším zdrojem informací souvisejících s kriminalitou jsou **Mapy kriminality**, což je společná iniciativa MV a PČR, která reaguje na zájem veřejnosti o přístup k datům o kriminalitě. Snaha byla zahájena v září 2022 po dlouhé době testování. Tento nástroj

neslouží pouze ke zvýšení informovanosti veřejnosti, ale také podporuje obce a jejich místní vymáhání práva v efektivních strategiích plánování policejních hlídek a preventivních opatření v krizových oblastech. V rámci projektu jsou k dispozici tři úrovně přístupu. Počáteční úroveň lze nalézt na webových stránkách projektu, umožňuje občanům vyhledávat registrované TČ a přestupky. Druhá úroveň je určena speciálně pro obce a nabízí podrobnější informace o bezpečnostních opatřeních pro účely plánování. Třetí úroveň přístupu zahrnuje predikci kriminality, což je funkce, kterou využívají organizace jako PČR. (Wortley a Townsley, 2016; Dlubalová a Rendlová, 2020; Dlubalová, © 2023)

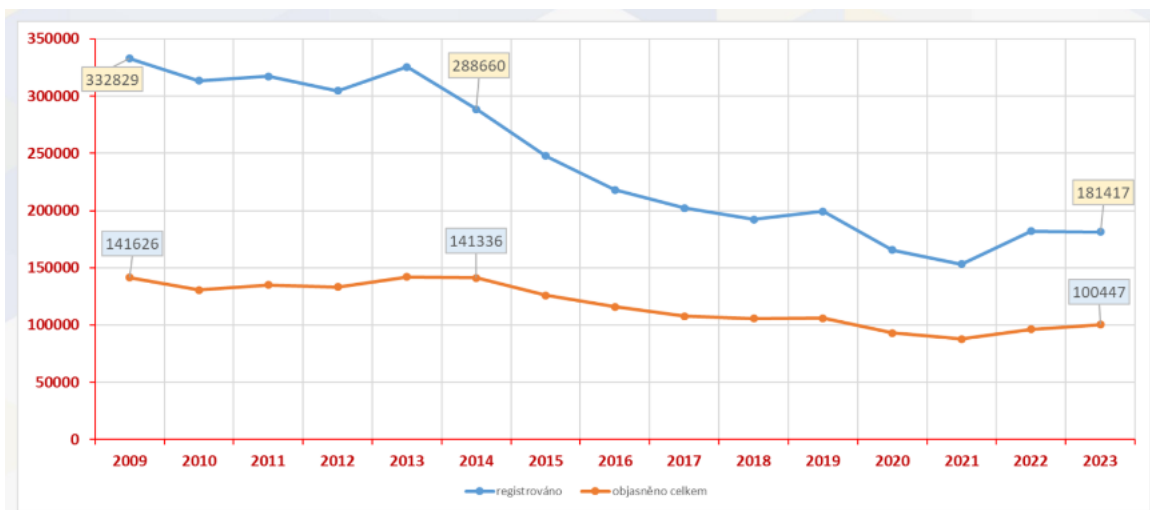
Analýza kriminality může být prováděna z různých perspektiv a kritérií, která se označují jako **kriminologické indikátory**. Tato kritéria umožňují hodnotit stav, intenzitu, strukturu, objasněnost a dynamiku kriminality. Nejfrekventovanějším sledovaným kritériem je stav kriminality, což je kvantitativní ukazatel vyjadřující počet zaznamenaných TČ v daném období na konkrétním území. Tento ukazatel je ovlivněn různými faktory, včetně účinnosti práce PČR při odhalování trestné činnosti a zapojení občanů do tohoto procesu. Intenzita kriminality, další důležitý faktor, zohledňuje nejen počet registrovaných TČ, ale také demografické faktory, jako jsou velikost populace, pohlaví a věk. Skladba trestné činnosti je pak závislá na kritériích, která jsou stanovena, zejména co se týče druhu trestné činnosti, pachatele a oběti. Dynamika kriminality je studie o tom, jak se v průběhu času mění stav, úroveň a složení kriminality. (Jelínek, 2021)

3.2 Kriminalita v České republice

Podle globální srbské nezávislé databáze Numbeo, která poskytuje informace o kvalitě života, lze charakterizovat úroveň kriminality v ČR jako mimořádně nízkou. Kriminality na území ČR se pohybuje v rozmezí mezi 20 a 30 na škále od 0 do 120 dle této agentury. V únoru 2024 dosáhla konkrétně hodnoty 26,81, což ČR zařazuje mezi 25 zemí s nejnižší mírou kriminality na světě. V rámci Evropy je ČR dokonce osmým nejbezpečnějším státem. (Crime Index by Country 2024, © 2009-2024; The Safest Country in Europe for 2024, 2024)

Vzhledem k vývoji kriminality v ČR v posledních dvaceti letech lze konstatovat pozitivní trend. Významný pokles trestné činnosti lze pozorovat ve všech klíčových oblastech, vyjma roku 2013, 2019 a 2022 (Graf 1). Nárůst registrované kriminality v roce 2013 byl důsledek rozsáhlé amnestie, kterou v lednu roku 2013 vyhlásil tehdejší prezident Václav Klaus. Velký význam na nárůst registrované kriminality v roce 2022 měla ruská agrese na Ukrajině. Tato událost se záporně promítla do různých oblastí vnitřní bezpečnosti. Zároveň během

poslední dekády došlo k významnému nárůstu objasňenosti trestné činnosti, a to o téměř 8 %. (Kriminality v ČR a EU 2012-2022, 2023)

Graf 1 Registrovaná a objasněná kriminalita 2009-2023
(Zdroj: Vývoj registrované kriminality v roce 2023, 2024)

V roce 2023 byl v ČR zaznamenán plošný pokles kriminality v porovnání s rokem 2022. Jedná se o pokles o 574 skutků, v procentuálním vyjádření jde – 0,3 %. Navzdory mírnému poklesu registrované kriminality lze pozorovat nárůst škod způsobených trestnou činností, a to o více než 3 miliardy korun. Z celkové perspektivy lze bezpečnostní situaci charakterizovat jako stabilní, i přes bezprecedentní útok na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Tento stav je zaznamenán bez výrazných výkyvů v dlouhodobě sledovaných kategoriích. (Vývoj registrované kriminality v roce 2023, 2024)

Ve srovnání mezi jednotlivými kraji dosáhl v roce 2023 nejlepších výsledků Pardubický kraj, jehož podíl na celkovém objemu kriminality v ČR činil méně než 3 %. Naopak, nejproblematictější situaci lze identifikovat v hlavním městě Praze, která se umístila na posledním místě. Podíl Prahy na celkovém objemu kriminality dosáhl necelých 23 %. (Statistické přehledy kriminality za rok 2023, © 2024)

Data o jednotlivých druzích trestné činnosti rozdělených dle takticko-statistické klasifikace za rok 2023 (Tabulka 1). Jednoznačně převládá kriminalita obecná a následuje kriminalita majetková.

Tabulka 1 Přehled kriminality za rok 2023
(Zdroj: Statistické přehledy kriminality za rok 2023, © 2024, vlastní zpracování)

Takticko-statistická klasifikace	Registrováno	Objasněnost
Vraždy	159	87,4 %
Násilná kriminalita	13 115	63,0 %
Mravnostní kriminalita	3 201	59,1 %
Krádeže vloupáním	30 986	22,8 %
Krádeže prosté	35 075	45,7 %
Ostatní majetková kriminalita	34 239	15,2 %
Majetková kriminalita	100 300	28,2 %
Ostatní kriminalita	28 357	72,3 %
Obecná kriminalita	144 973	40,7 %
Zbývající kriminalita	23 585	77,8 %
Hospodářská kriminalita	12 765	44,5 %
Vojenské a protiústavní činy	19	10,5 %
Celkem	181 417	45,8 %

Pokud jde o populaci pachatelů, převažují muži než ženy. V posledním desetiletí tvořily ženy pouze asi 16 % z celkového počtu stíhaných a vyšetřovaných osob. Asi 77 % pachatelů je ve věku 18 až 64 let. Mladiství pachatelé tvoří méně než 5 % populace. (Kriminalita v ČR a EU 2011-2021, 2023; Statistické přehledy kriminality za rok 2023, © 2024)

4 PREVENCE KRIMINALITY

V současné době není k dispozici jednotné definování termínu prevence kriminality. Gřivna a kol. termín prevence kriminality definují jako „*soubor nejrůznějších společenských aktivit orientovaných na odstranění, oslabení či neutralizaci kriminogenních faktorů* (Gřivna, Scheinost, Zoubková a kol., 2019).“ Podobně ji také definují Firstová a Zámek a to jako „*veškerá opatření směřující k eliminaci trestné činnosti před jejím započatím případně před jejím pokračováním* (Firstová a Zámek, 2021).“

Obecně lze říci, že kontrola kriminality je realizována dvěma hlavními přístupy a to:

- trestní politikou,
- preventivní politikou.

Klíčovým krokem je nalézt rovnováhu mezi těmito dvěma strategiemi s cílem dosáhnout vyšší efektivity. (Firstová a Zámek, 2021)

Rozsah trestní politiky přesahuje pouhou úpravu trestního práva a zahrnuje jednání OČTŘ. Jeho hlavním cílem je efektivně řešit kriminalitu, společenské problémy a sociálně patologické jevy. Autoři však nejen hodnotí účinnost represivních opatření, ale také upozorňují na potenciální krizi v systému trestní justice a vězeňství. Některá stanoviska naznačují, že represe je neefektivní přístup v boji proti zločinu. (Firstová a Zámek, 2021)

V dnešní době získává strategie prevence kriminality výrazné přední místo. Tato strategie spočívá v aktivním řešení sociálních problémů, které jsou často základní příčinou kriminality. Je evidentní, že zabránit negativním jevům ve společnosti je mnohem účinnější než se s nimi poté snažit vyrovnat. V ČR se prevence kriminality věnuje z různých perspektiv v rámci různých právních předpisů s různou právní silou. Na rozdíl od některých zemí, jako je například Slovensko, však v ČR chybí zákon, který by se zcela věnoval této problematice. (Firstová a Zámek, 2021; Schneider, 2020)

Proaktivita je základní charakteristikou prevence kriminality. Jejím cílem je předvídat a vymýtit trestnou činnost, ať už omezením potenciálních časů či míst, kde dochází k trestné činnosti, nebo řešením základních příčin kriminálního chování. Pro prevenci je zásadní analytický přístup. Je důležité porozumět příčinám daného jevu a rozpoznat podmínky a společné rysy jeho vývoje. Prevence by se naopak měla soustředit na konkrétní cíl, který je snadno definovatelný. Jako formu prevence je důležité brát v úvahu tendenci

ke shlukování trestné činnosti v konkrétních lokalitách, protože násilí a kriminalita se tak často děje v tzv. „hot spotech“. (Firstová a Zámek, 2021; Schneider, 2020)

4.1 Členění prevence kriminality

Rozdělení preventivních strategií umožňuje kategorizovat je do dvou hlavních skupin:

- **Přímých**, které zahrnují konkrétní aktivity, opatření a programy s hlavním cílem předcházet kriminalitě. Tato opatření mohou zahrnovat například osvětové přednášky pro seniory nebo informační kampaně v hromadné dopravě, které upozorňují na rizika spojená s krádežemi.
- **Nepřímých**, které směřují k celkovému zlepšení kvality života občanů a společnosti. Lze sem zařadit aktivity v oblasti bydlení a zaměstnanosti, jako je podpora sociálního bydlení nebo systém sociálních dávek. Tyto opatření mají za cíl vytvořit příznivé podmínky pro život a tím potencionálně omezit kriminalitu. (Firstová a Zámek, 2021)

Z hlediska obsahu lze prevenci rozčlenit do tří hlavních skupin:

- **Sociální**, která se snaží vytvářet příznivé podmínky pro společenský život a měří se v oblasti ekonomiky, sociální péče a školství. Snaží se ovlivnit faktory spojené s kvalitou života, včetně nezaměstnanosti, bezdomovectví nebo závislosti na látkách. Typickými cíli sociální prevence jsou rodina, škola, oblast nebo média. Tento styl prevence je náročný na alokaci lidských, finančních a časových zdrojů, což ztěžuje hodnocení jeho účinnosti. (Situational and Social Crime..., ©2024; Firstová a Zámek, 2021)
- **Situační**, která se primárně zaměřuje na samotný čin a zejména na faktory, které umožnily, usnadnily nebo přímo podnítily spáchání TČ. Samotný zločin je v rámci situační prevence vnímán jako produkt motivace a příležitosti. Tento přístup vychází z faktu, že některé druhy kriminality se většinou vyskytují na konkrétních místech, v určitých časových intervalech a za specifických okolností. Cílem situační prevence je eliminovat tyto vhodné příležitosti pro spáchání TČ. Zároveň je důležité, aby tato prevence byla cílená a konkrétní, což vyžaduje pečlivou analýzu a hlubokou znalost místní situace. (Wortley a Townsley, 2016; Schneider, 2020)
- **Viktimologickou**, která se soustředí na ochranu obětí, informuje občany o možných způsobech, jak se vyhnout rizikům trestné činnosti, a to prostřednictvím besed,

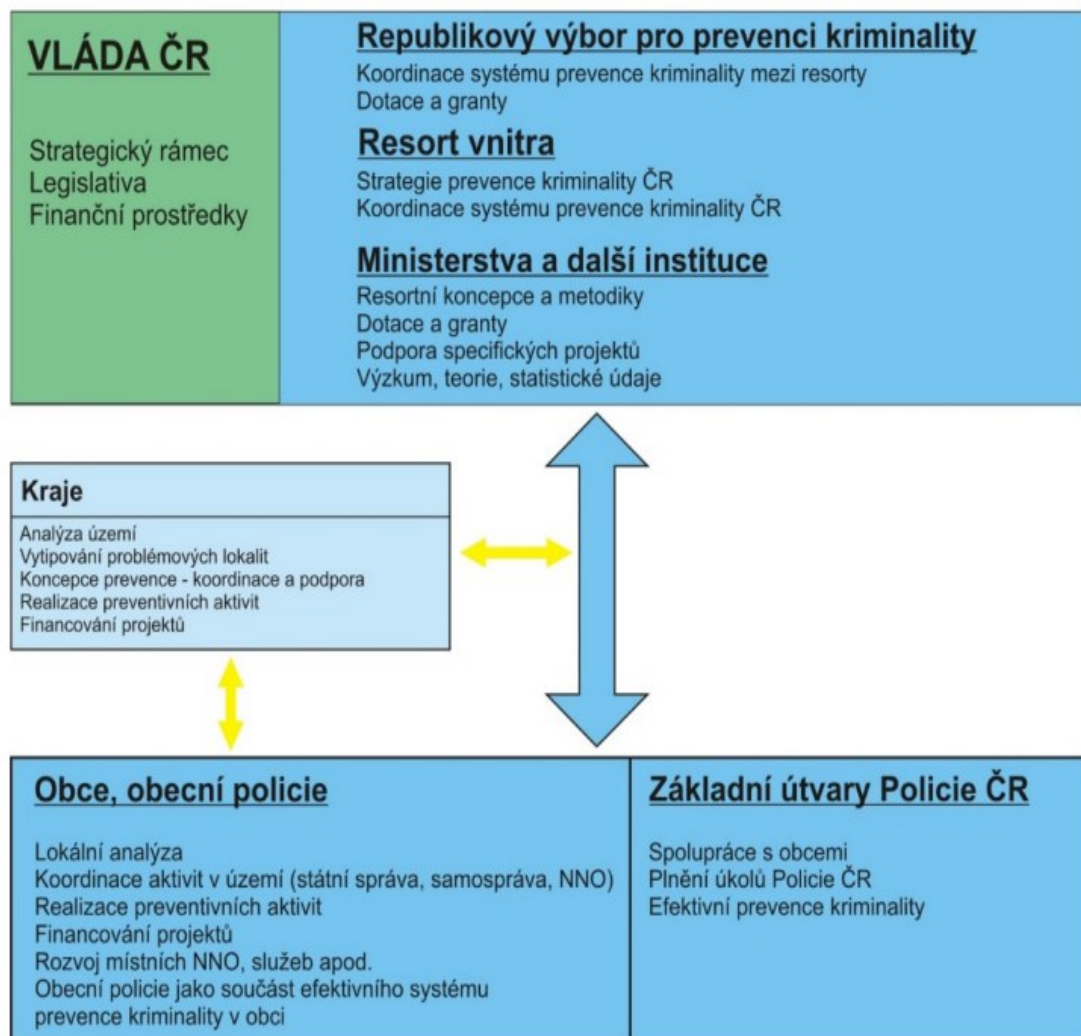
přednášek a mediálních kampaní. Hraje významnou roli v ohrožených oblastech, jako jsou vyloučené lokality či oblasti s vysokou mírou nezaměstnanosti a klade důraz na pozornost k okolí a změnu chování s cílem minimalizovat riziko páchaní trestné činnosti na občanech. (Firstová a Zámek, 2021; Schneider, 2020)

Prevenici kriminality lze dále dělit podle adresátů, a to na:

- **Primární**, jako strategie zabývající se prevencí kriminality směřuje své aktivity na širší společnost či specifické sociodemografické skupiny. Jejím hlavním zájmem je identifikace a eliminace kriminogenních faktorů. Tento styl prevence je primárně zapojen v oblastech vzdělávání, rodičovství, rekreace, zaměstnání a dalších oborech. Primárním cílem tohoto přístupu je využití nepřímých strategií prevence, které zahrnují řadu aktivit včetně přednášek, vzdělávacích akcí, kurzů tělesné sebeobrany a šíření informací. Využití kamer ke zvýšení bezpečnosti je navíc považováno za zásadní aspekt primární prevence. (Firstová a Zámek, 2021; Grivna, Scheinost, Zoubková a kol., 2019)
- **Sekundární**, která specificky oslovuje jednotlivce, kteří se mohou potenciálně zapojit do trestné činnosti. Primárním cílem tohoto přístupu je proaktivně odrazovat od kriminálního chování a také zohledňovat potenciální oběti těchto TČ, to vše v rámci strategie viktimologické prevence. Situační prevence je rovněž uznávána jako základní součást této fáze prevence. (Firstová a Zámek, 2021)
- **Terciální**, která se soustředí na prevenci recidivy. Je to přímá strategie, která zahrnuje prevenci pachatelů před opakovaným spácháním TČ poskytováním socializačních a rehabilitačních programů a aktivit. (Firstová a Zámek, 2021)

4.2 Systém prevence kriminality v České republice

Systém prevence kriminality je v ČR (Obrázek 1) nedílnou součástí komplexního systému vnitřní bezpečnosti. Při zavedení tohoto systému byly stanoveny klíčové cíle, které zahrnují všechny strategické dokumenty. Prvořadým cílem je zlepšit vnímání bezpečnosti veřejností a zapojit ji do řešení základních příčin kriminality. Kromě toho se snaží snížit trestnou činnost a začlenit opatření prevence kriminality do místních i národních iniciativ. Kromě toho existuje uznávaná potřeba zvýšit povědomí veřejnosti o metodách, jak se chránit před kriminálním chováním. (Firstová a Zámek, 2021)

Obrázek 1 Systém prevence kriminality v ČR
(Zdroj: Strategie prevence kriminality..., © 2024)

V ČR je systém prevence kriminality složen ze tří samostatných úrovní:

- **Republikové**, která se zaměřuje na formulování strategického plánu pro realizaci opatření prevence kriminality. Tento komplexní rámec nejen pomáhá při utváření vládních politik, ale poskytuje také pokyny Republikovému výboru pro prevenci kriminality. Dohled nad fungováním a rozvojem systému je vyhrazeným odborem MV, konkrétně odborem prevence kriminality. Toto oddělení přebírá odpovědnost za provádění analýz, provádění bezpečnostních kontrol a vedení národních iniciativ zaměřených na prevenci kriminality. (Firstová a Zámek, 2021)
- **Krajské**, během této fáze je preventivní politika formulována konkrétněji, zatímco akce jsou prováděny v souladu s národní strategií. Koordinaci zajišťují manažeři

věnující se prevenci kriminality, včetně neziskových organizací, univerzit a běžných občanů. (Firstová a Zámek, 2021)

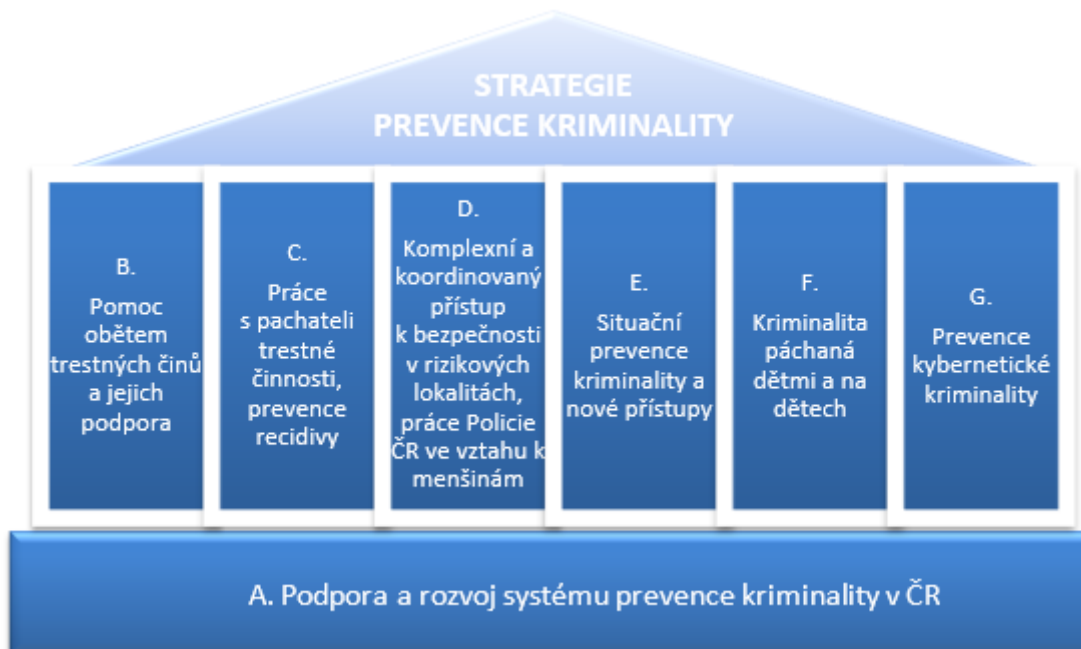
- **Lokální (místní)**, je-li implementován se zaměřením na řešení konkrétních problémů v souladu s místním kontextem. Města hrají v tomto úsilí významnou roli a řeší problém v rámci své vlastní jedinečné kapacity. Primárním cílem je snížit objem trestné činnosti, zvýšit bezpečnost na veřejných prostranstvích a mít efektivní metody sběru dat o prevenci kriminality. Praktickou aplikaci preventivních opatření na této úrovni usnadňují specializované skupiny pracovníků pod vedením preventisty kriminality. (Firstová a Zámek, 2021)

Formulace místních Strategií prevence kriminality silně závisí na provádění analýzy okolí. Tento proces zahrnuje shromažďování základních demografických a ekonomických informací, hodnocení vnímání bezpečnosti obyvatel a monitorování činnosti bezpečnostních složek. Je uveden podrobný přehled o kriminální situaci v konkrétní oblasti. Dalším krokem je seznámení se s dostupnými zdroji pro materiální, personální, administrativní a technické aspekty. Teprve poté přichází zásadní fáze tvorby preventivního programu. (Firstová a Zámek, 2021)

Na místní úrovni, mimo působnost PČR, má OP významnou roli v prevenci kriminality v rámci obce, je to jedna z jejich primárních povinností. Svě úsilí zaměřuje především na primární a sekundární úroveň a podílí se na všech oblastech prevence kriminality. (Firstová a Zámek, 2021)

Koncepčním dokumentem, který popisuje oblast prevence kriminality v ČR, je Strategie prevence kriminality na léta 2022-2027 (dále jen „Strategie prevence kriminality“). Tento dokument byl odvozen z příspěvků různých resortů, včetně Republikového výboru pro prevenci kriminality, ve spolupráci s místními samosprávami. Vláda uznala důležitost Strategie prevence kriminality v dubnu 2022. Podstata nové Strategie prevence kriminality vychází z předchozích strategií, konkrétně Strategie prevence kriminality v ČR na období 2016–2020, a zaměřuje se na oblasti s vysokou koncentrací úsilí o prevenci kriminality. (Strategie prevence kriminality..., © 2024) Je vytvořen v souladu s bezpečnostní strategií ČR, strategií vnitřní bezpečnosti a ochrany soukromí obyvatel a dalšími relevantními dokumenty. Strategie prevence kriminality zahrnuje řešení problematiky kriminality v obecném smyslu, neřeší konkrétní případy, jako je organizovaný zločin nebo hospodářská kriminalita. Věnuje také pozornost prevenci kybernetické kriminality a bezpečnosti

v digitální sféře. Kromě toho pojednává o možnosti přístupu k obětem i zločincům. (Strategie prevence kriminality..., © 2024) Strategie identifikuje 7 důležitých oblastí, které budou v daném časovém období pokryty (Obrázek 2).

Obrázek 2 Priority Strategie prevence kriminality
(Zdroj: Strategie prevence kriminality..., © 2024)

Pro zajištění efektivní realizace stanovených opatření byly pro každou oblast vypracovány strategické cíle, následně bylo formulováno 50 specifických cílů a téměř 200 podpůrných opatření. Jako základní součást Strategie prevence kriminality byl vytvořen Implementační plán, který nastínil kontrolní a vyhodnocovací mechanismy zaručující efektivní monitorování realizovaných opatření. Tento plán je nedílnou součástí Strategie prevence kriminality a zajišťuje efektivní monitorování a hodnocení dosažených výsledků. (Strategie prevence kriminality..., © 2024)

4.3 Programy prevence kriminality v České republice

Programy prevence kriminality lze rozčlenit do tří skupin:

- **programy sociální prevence** zahrnují různé iniciativy zaměřené na zlepšení života společnosti. Patří mezi ně rozvoj sportovních zařízení na podporu fyzické aktivity, poskytování pomoci obětem TČ a provozování krizových a azylových center. Kromě toho je kladen velký důraz na zvyšování právního vědomí občanů.

- **programy situační prevence** se zaměřují na zavádění městských kamerových a dohlížecích systémů (dále jen „MKDS“), zlepšování světelných podmínek, zmírňování rizik v rizikových oblastech a posilování celkových dopravních bezpečnostních opatření.
- **programy zaměřené na informovanost občanů**, zde jsou realizovány různé iniciativy, včetně poutavých besed, výcviku sebeobrany a zřizování poradenských zařízení. Tato preventivní opatření jsou přizpůsobena specifickým skupinám populace, jako jsou senioři, ženy, mladí studenti a jednotlivci se zdravotním postižením. (Typy projektů prevence kriminality, 2022)

Mezi nejčastější a nejocetňovanější preventivní projekty, které jsou nebo byly realizovány v ČR, patří následující příklady projektů:

- **Bezpečná lokalita**, která vznikla v roce 2004, je národní bezpečnostní osvětová iniciativa, která spolupracuje s MV a ČR a zapojuje samosprávu a další organizace, které se podílejí na ochraně občanů a majetku. Jeho cílem je podporovat pozitivní změny chování mezi občany za účelem zachování jejich vlastního a společného majetku. Zapojení a znalosti občanů hrají významnou roli při realizaci projektu, což v konečném důsledku zvyšuje celkovou bezpečnost města. V rámci této iniciativy je také odborná pomoc při výběru nejvhodnějších bezpečnostních opatření na základě jejich specifických potřeb a požadavků. (Fára, 2021)
- Od roku 2009 odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra aktivně realizuje program **Asistent prevence kriminality**, jehož cílem je zvýšení bezpečnosti a udržování veřejného pořádku v problémových oblastech se zvláštním zaměřením na obyvatele komunity a jednotlivce, kteří čelí problémům se zaměstnáním. Jednou z primárních metod tohoto snažení je využití jedinců, kteří absolvovali základní vzdělání v odborném oboru a podílejí se na prevenci kriminality. V ČR je tato iniciativa považována za nejoblíbenější a nejžádanější v oblasti prevence. (Firstová a Zámek, 2021)
- **Domovník – preventista**, slouží jak jako propagátor bezpečnosti a veřejného pořádku, tak i jako řešitel problematiky hospodaření s bytovým fondem v oblasti prevence. Přísným výběrovým řízením a komplexním odborným školením jsou vybíráni zaměstnanci, kteří dohlížejí na čistotu sdílených prostor, zajišťují

dodržování pořádku a provádějí drobné opravy. (Koníček, © 2024; Firstová a Zámek, 2021)

- **Systém včasné intervence** je meziresortní projekt sloužící zásadnímu účelu odvrátit nebo zastavit potenciální kriminální vývoj dětí a mladých jedinců. Kromě toho slouží jako štít proti kriminálnímu chování, špatnému zacházení a zanedbávání a poskytuje ochranu dětem. Základní koncept systému včasné intervence se točí kolem navázání efektivní spolupráce mezi institucemi a organizacemi odpovědnými za péči ohrožených dětí a jejich rodin. Tuto spolupráci posiluje jednotné informační prostředí a dobře propracovaný mechanismus spolupráce. (Systém včasné intervence a tým pro mládež, 2021)
- **Internetem bezpečně** se zabývá kybernetickou bezpečností a upozorňuje na nebezpečí internetu a podporuje bezpečné online chování. V oblasti online bezpečnosti dětí platí pravidlo: ŘEKNĚTE NE! Program je pozoruhodný, snaží se zabránit zneužívání dětí online. (Firstová a Zámek, 2021)

Všechny tyto programy jsou po uplynutí stanovené doby hodnoceny podle zavedených zásad. Uvažuje se o progresi kriminality, zvýšení pocitu bezpečí občanů, jejich přístupu k policii a dalším úředníkům, zvýšení preventivního chování občanů a sociálně-psychologických atributů společnosti. V konečném důsledku lze říci, že největší míru efektivity mají iniciativy založené na místních znalostech, požadavcích a příležitostech. (Firstová a Zámek, 2021; Svatoš, 2014)

5 ZÁVĚREČNÁ KAPITOLA TERORETICKÉ ČÁSTI

V úvodní části teoretického rozboru jsou představeny právní předpisy související s OP a preventivní činností. Kromě toho jsou představena také vybraná odborná díla, která se zaměřují na zkoumanou tematiku.

V další části je popsán význam, místo a úlohy OP. V první části je kapitola zaměřena na historii OP, která je rozdělena do čtyř časových období, a to do roku 1918, od roku 1918 do roku 1939, od roku 1939 do roku 1947 a po roce 1947. Tato historická analýza poskytuje vhled do proměn úloh a povinností OP v průběhu času. Dále na současnou podobu OP. Obecní policie je obcí zřizována na základě obecně závazné vyhlášky, řídí ji starosta, případně jiný člen zastupitelstva obce. Je složena ze strážníků OP, kteří mají specifické povinnosti a oprávnění v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti. Jejich role a pravomoci jsou důkladně reflektovány v zákoně č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Obecní policie, která je zřízena městem se nazývá MP.

Předposlední část popisuje kriminalitu, její definice z různých pohledů, dělení, výzkum a kriminalitu v ČR. Kriminalitu lze rozdělit na skutečnou, registrovanou či latentní. Možnosti zkoumání kriminality jsou rozmanité a její výzkum poskytuje podklady pro efektivní prevenci a strategie v oblasti veřejné bezpečnosti. Dále lze konstatovat, že v ČR byl v roce 2023 zaznamenán pokles kriminality oproti roku 2022.

Poslední část je věnována prevenci kriminality. Členění prevence kriminality lze provést z několika různých hledisek. Jedním z nich je rozdělení na přímou a nepřímou prevenci. Dalším způsobem členění je podle obsahu prevence, kde se rozlišuje mezi sociální, situační a viktimologickou prevencí. Systém prevence kriminality v ČR je organizována na třech úrovních, a to na republikové, krajské a lokální (místní). V rámci systému prevence v ČR jsou implementovány různé programy a opatření, které mají za cíl snížit riziko kriminality a zvýšit bezpečnost ve společnosti.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 MĚSTSKÁ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Nové Město nad Metují se nachází v oblasti severovýchodních Čech v okrese Náchod, který spadá do Královéhradeckého kraje. Zmíněné město leží na geografickém rozhraní úrodné nížinné části Královéhradecka a Orlického podhůří. Městem protéká řeka Metuje. Nové Město nad Metují je přirozeným centrem pro okolní Novoměstský region. Co do velikosti (2 313ha) a počtu obyvatel, kterých zde bylo v roce 2022 9 132, patří mezi města, která se pohybují na rozhraní mezi menšími a středně velkými městy v ČR. (Základní informace, © 2023)

Městská policie v Novém Městě nad Metují byla založena dne 21. března 1992 prostřednictvím obecně závazné vyhlášky města č. 5/1992. Toto rozhodnutí vychází z příslušných právních předpisů, konkrétně zákona ČNR č. 410/1992 Sb., o obcích a zákona č. 553/1991Sb., o obecní policii. (O nás, © 2023)

Městská policie vykonává svou činnost nejen v samotném Novém Městě nad Metují, ale také na území přilehlých obcí, s nimiž město uzavřelo tzv. veřejnoprávní smlouvu. Tato smlouva představuje dohodu mezi městem a okolními obcemi o poskytování služeb MP. Konkrétně jde o následující obce:

- Nahořany,
- Vršovka,
- Provodov-Šonov,
- Černčice,
- Bohuslavice,
- Slavětín nad Metují,
- Slavoňov,
- Příbyslav,
- Jestřebí,
- Mezilesí. (O nás, © 2023)

Městská policie v Novém Městě nad Metují vykonává širokou škálu různých úkolů v průběhu svého každodenního pracovního režimu. Jedním z hlavních úkolů je zajišťování bezpečnosti osob a majetku, a to prostřednictvím dohledu nad dodržováním pravidel

občanského soužití. Městská policie se také věnuje odhalování přestupků a právních deliktů, spolupracuje s PČR při plnění jejích úkolů a udržování veřejného pořádku. Kromě toho sleduje dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení města a podílí se na dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu v souladu se zákony. Městská policie také provádí prevenci kriminality v obci prostřednictvím přednášek, školení a bezpečnostních akcí. (O nás, © 2023)

Počet strážníků postupně narůstal od roku 1992 až k dosažení deseti členů týmu. V roce 2011 se ovšem celkový počet ustálil na devíti strážnicích. V současné době je nepřetržitý provoz MP zajišťován devíti strážníky. Z tohoto počtu jeden strážník má na starosti řízení MP a druhý strážník zastupuje v případě potřeby. Oba plní své povinnosti jako součást běžných pracovních směn. Mimo jiné je do MP začleněno šest pracovníků na dohodu o provedení práce, kteří se zaměřují zejména na bezpečné přecházení dětí do škol na vytipovaných problémových přechodech pro chodce. Strážníci pracují nepřetržitě ve dvanáctihodinových směnách, a to buď ve dvoučlenných nebo jednočlenných hlídkách. Plán služeb pro všechny strážníky je vypracován na celý kalendářní rok dopředu. (Slavík a Vrátný, 2023)

6.1 Činnost Městské policie Nové Město nad Metují

Význam MP v bezpečnostním systému města je zásadní. Jeho přítomnost je významná při snižování trestné činnosti a také podporuje místní pořádek. Kromě číselných údajů a sledování konkrétních incidentů je pro zvýšení pocitu bezpečí mezi občany klíčová přítomnost policistů a kamer v ulicích. Městská policie se neomezuje pouze na řešení drobných TČ a přestupků, což se na první pohled může zdát jako její primární odpovědnost, ale má také široké pole působnosti a spolupracuje například s PČR.

Městská policie ve městě se podílí na různých aktivitách, které se významně podílejí na prevenci kriminality a zvyšování bezpečnosti ve městě. Jedná se například o provoz městských kamer nebo měření rychlosti pomocí radarů.

6.1.1 Městský kamerový dohlížecí systém

V souladu se zákonem o OP je za udržování pořádku v obci odpovědná OP prostřednictvím i MKDS. První MKDS v Novém Městě nad Metují byl zaveden v roce 2013 a následně rozšiřován. V roce 2013 bylo zřízeno dohlížecí pracoviště na služebně MP v rámci projektu „Zvýšení bezpečnosti ve městě – kamerový monitorovací systém“, do provozu byly uvedeny tři kamerové body. Zmíněné kamery provádějí sledování oblasti parkoviště za městským

úřadem a parkoviště „Farská zahrada“. Financování tohoto projektu bylo spolufinancováno z Programu rozvoje venkova (2007-2013). (Nové Město nad Metují opět bezpečnější, 2015)

V roce 2015 byl stávající systém s třemi kamerami rozšířen. Již v roce 2014 spolupracovala MP s PČR na identifikaci nových míst pro instalaci kamerových bodů. Díky finanční podpoře z M – Program prevence kriminality na projekt „Nové Město nad Metují – rozšíření MKDS“ byl v roce 2015 MKDS rozšířen o dalších pět kamerových bodů. Tyto nové kamery nyní sledují veřejné prostory na následujících lokalitách:

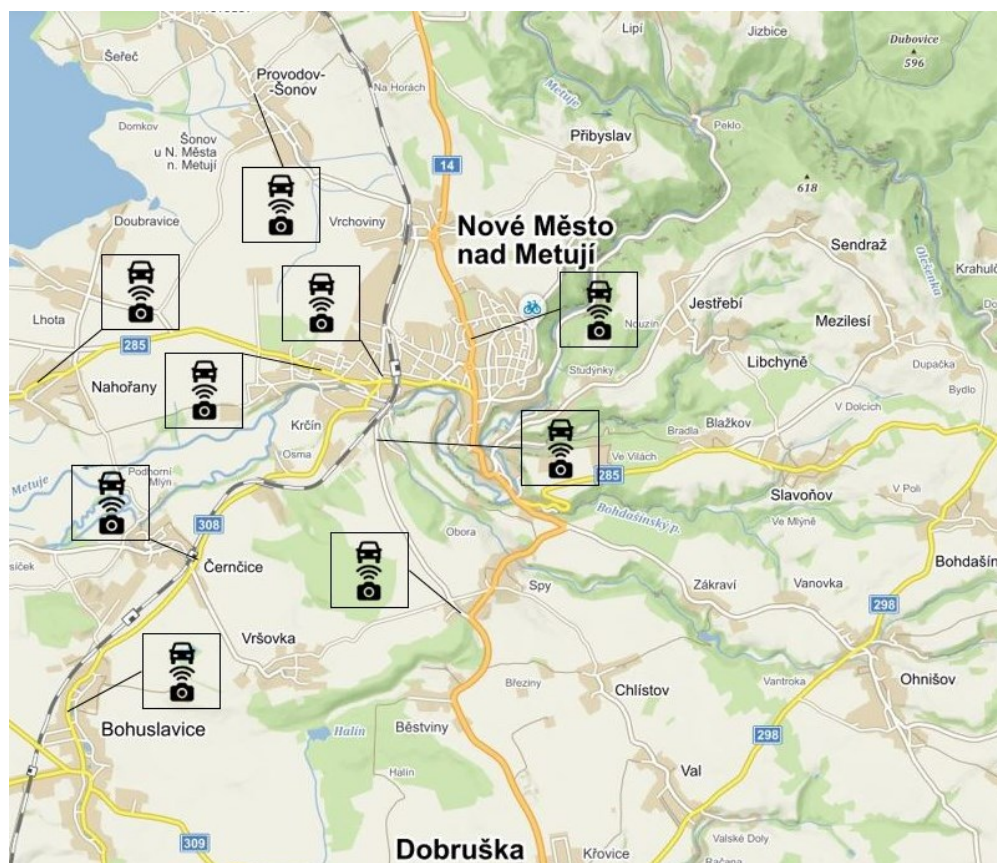
- autobusové nádraží Rychta,
- Městská knihovna na ulici Komenského a na náměstí Republiky,
- kruhový objezd u Domu hasičů,
- křižovatka ulice Náchodská a Havlíčkova (u Papežů),
- Mateřská škola Krčín. (Nové Město nad Metují opět bezpečnější, 2015)

V roce 2017 byla realizována druhá fáze rozšíření MKDS. Pomocí dotace z MV Program prevence kriminality na místní úrovni 2017 „Nové Město nad Metují – Rozšíření MKDS – II. etapa“, byl stávající systém rozšířen o dva nové kamerové body. Jeden z těchto bodů byl instalován na výjezdu z města směrem k Náchodu na ulici T. G. Masaryka, druhá kamera byla umístěna na křižovatce ulic Nádražní a Boženy Němcové. (Kamerový systém, © 2023)

Po roce 2017 až do roku 2023 bylo instalováno dalších sedm nových kamerových bodů, které už nebyly zřízeny pomocí dotace. Jedná se o kamerové body, které jsou umístěny na Autobusovém nádraží Rychta, budově MP Nové Město nad Metují, tři kamery na křižovatce ulice Náchodská a Havlíčkova (u Papežů) a poslední dvě jsou umístěny na ubytovně v Novém Městě nad Metují, která se nachází na ulici 1. Máje, č.p. 179. (Kamerový systém, © 2023)

Pro nepřetržité monitorování skutečného dění na ulicích a zajištění obecné bezpečnosti města bylo nainstalováno celkem sedmnáct kamer (Obrázek 3). Většina kamer je statických, pouze tři z nich má pohyblivý objektiv, což umožňuje strážníkům sledovat konkrétní oblasti nebo osoby a přibližovat se k nim. Tyto kamery mají také vyšší rozlišení. Kombinace pevných a pohyblivých kamer je využívána pro pokrytí všech stran vybraných bodů. (Kratěna, 2023)

zde nasazeny radary od společnosti RAMET. Město disponuje devíti skříněmi měřiče rychlosti typu RAMER 10 Pa dvěma měřicími bloky RAMER 10 T. Tato kombinace umožňuje flexibilitu v přesunu měřících bloků mezi různými skříněmi za účelem pokrytí, co největšího území s minimalizací nákladů. Radarová měřící zařízení jsou umístěna na místech s nejvyšším rizikem dopravních nehod, rychlé jízdy či konfliktů s chodci (Obrázek 4). (Vítková, 2023) Radarové měřiče rychlosti jsou rozmístěny jak v samotném Novém Městě nad Metují, tak i v okolních obcích. V Novém Městě nad Metují je umístěno 5 radarů. Jedná se o ulice Dobrušská, Halínská, Nahořanská, Náchodská a T. G. Masaryka. Další čtyři radarové měřiče rychlosti jsou rozmístěny v přilehlých obcích (Provodov-Šonov, Nahořany, Černčice a Bohuslavice), na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy. (Radary, © 2023) Na měřících blocích je stanoven maximální povolený limit rychlosti 63 km/h. Při provádění měření se rovněž zohledňuje meteorologická nepřesnost, které může dosahovat odchylky 3 km/h. (Vítková, 2023)

Obrázek 4 Umístění radarových měřičů v Novém Městě nad Metují a okolí
(Zdroj: Radary, © 2023)

Určený strážník MP má na starosti správu, údržbu a zpracování dat z měřících zařízení. Po provedení měření a fotografování vozidla jsou snímky uloženy přímo na datadisk

v zařízení. Zpracování obrazových dat zahrnuje kontrolu čitelnosti registračních značek a změřené rychlosti vozidla. Následně jsou tyto informace odeslány do systému městského úřadu k dalšímu vyhodnocení a řešení případných přestupků. (Vítková, 2023)

Už během prvního roku provozu bylo zaznamenáno v místech, kde jsou umístěny radary, výrazné snížení rychlosti. Dalším důkazem účinnosti radarů je zájem dalších měst a obcí o rozšíření současného systému. Například obec Černčice byla připojena k systému v roce 2023. Zároveň je evidován silný zájem Osadního výboru Vrchoviny o instalaci měřícího zařízení právě v lokalitě Vrchoviny. (Slavík a Vrátný, 2023)

Provozovatelé vozidel byli v roce 2023 za překročení nejvyšší povolené rychlosti zaznamenané stacionárním radarem celkem povinni uhradit 7 159 538,- Kč. (Slavík a Vrátný, 2023)

6.1.3 Další činnosti městské policie

Policejní oddělení se stará i o další povinnosti, které přímo nesouvisejí s jejich primárními povinnostmi. Jedním z příkladů netradiční činnosti MP je **správa parkovacích automatů** ve městě. Jedná se o dohled nad parkovacími automaty, včetně vybírání peněz, ověřování vybraných částek, převodu hotovosti do banky, doplňování parkovacích lístků a řešení případných problémů. Strážníci MP každý den, zejména ve večerních hodinách, posuzují, zda jsou parkovací automaty funkční. Sběr hotovosti z parkovacích automatů je závislý na tom, zda je či není turistická sezóna. V případě turistické sezóny jsou parkovací automaty vybírány 1x týdně, mimo turistickou sezónu je to 1x měsíčně.

V současné době je ve městě Nové Město nad Metují pět parkovacích automatů, kdy v provozu jsou zatím jen čtyři. Dva parkovací automaty na náměstí a dva na ulici Komenského (Obrázek 5). Poslední parkovací automat, který je momentálně mimo provoz, se nachází na Nerudově ulici. Za rok 2023 bylo vybráno prostřednictvím parkovacích automatů přibližně 1 milion korun. (Kratěna, 2023)

Obrázek 5 Umístění parkovacích automatů v Novém Městě nad Metují
(Zdroj: Kratěna, 2023; vlastní zpracování)

Dalším z těchto úkolů je evidování ztrát a nálezů. Městská policie Nové Město nad Metují pouze eviduje, popřípadě se snaží sehnat majitele těchto předmětů. Zaevidované ztráty a nálezy, v případě, že se nepodaří najít jejich majitele předává na městský úřad. Nalezené předměty městský úřad uchovává po dobu tří let. Pokud se o nalezenou věc, po uplynutí tří let, majitel nepřihlásí, propadá tato věc obci, která ji následně nabídne k odkoupení. Nejčastěji se v evidenci nacházejí mobilní telefony, peněženky, klíče, karty či jízdní kola. V roce 2023 bylo na MP nahlášeno okolo padesát nálezů. (Kratěna, 2023a)

Mimo jiné, již zmíněné úkoly MP, lze uvést několik dalších úkolů prováděných MP. Jedná se např. o odchyt zatoulaných zvířat. Nejčastěji se jedná o toulavé psy, kterých bylo v roce 2023 odchyceno čtrnáct a všichni byli bezpečně a v pořádku vráceni majiteli. Přeprava osob, které jsou pod vlivem alkoholu do proti alkoholové záchytné stanice lze také zařadit mezi úkoly MP. V roce 2023 bylo MP odvezeno na protialkoholní záchytnou stanici pět lidí. Dále lze sem zařadit realizaci orientačních testů na přítomnost drog a dechových zkoušek, kontrolu osob a vyšetřování pobytů na základě požadavků správních orgánů. (Slavík a Vrátný, 2023)

6.1.4 Spolupráce s Policií České republiky

Strážníci MP spolupracují s PČR, bez ohledu na to, zda se jedná o součinnost při výkonu činností nebo předání přestupků či TČ. Během této spolupráce jsou prováděny různé formy

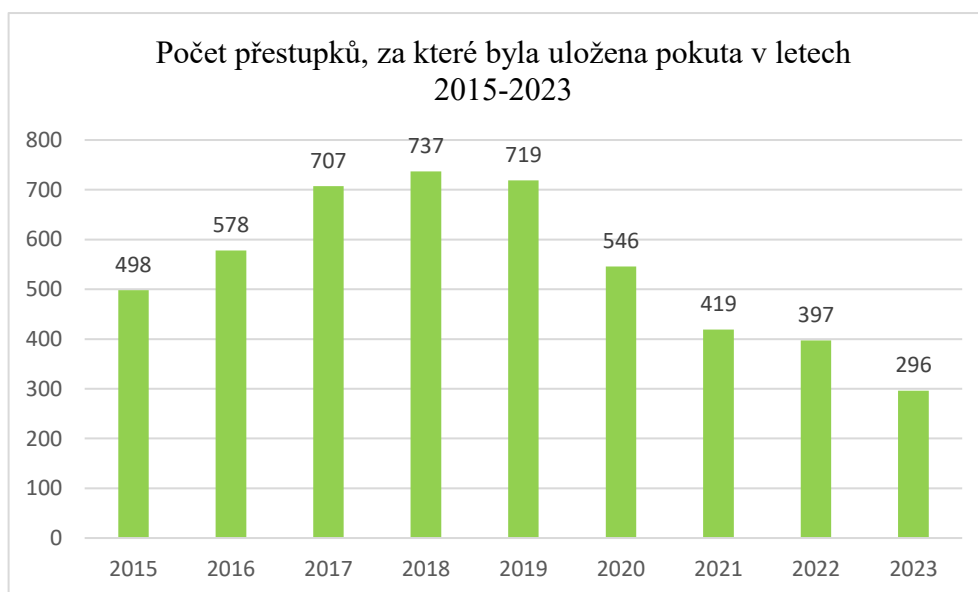
spolupráce, zejména spočívající v předání důležitých informací týkajících se využití lidských i materiálních zdrojů a plnění úkolů (např. při pátrání po osobách). Důležitým prvkem spolupráce s PČR je také sdílení záznamů z kamerových systémů MP. V roce 2023 uskutečnila MP Nové Město nad Metují na žádost PČR 82 výjezdů. (Slavík a Vrátný, 2023)

6.2 Kriminalita ve městě Nové Město nad Metují

V průběhu roku 2023 se MP Nové Město nad Metují zabývala celkově 1 709 událostmi. Toto číslo zahrnuje počty případů, kdy byla přítomnost MP nezbytná z různých důvodů. Týká se jednak zjištěných přestupků, ale také různorodých intervencí od obyčejných případů, jako je doručování písemností, až po zásahy v obtížnějších případech, např. při těžkých dopravních nehodách či případech domácího násilí. (Slavík a Vrátný, 2023)

V roce 2023 bylo v Novém Městě nad Metují PČR zaznamenáno 84 TČ a 398 přestupků. U TČ se nejčastěji jednalo o krádeže a podvody, toxikománii, porušování domovní svobody či dopravní nehody. (Mapa kriminality, © 2023)

Na základě vývoje počtu přestupků zjištěných a řešených MP Nové Město nad Metují v posledních osmi letech lze konstatovat, že od roku 2018 byl zjištěn mírný pokles zjištěných přestupků (Graf 2). Postupný nárůst uložených pokut v roce 2017 a 2018 byl způsoben uzavřením náměstí, kde byl stanoven zákaz vjezdu pro nákladní vozidla, a to z důvodu propadajícího se náměstí. Tento zákaz ovšem spousta řidičů nedodržovala.

Graf 2 Počet zjištěných přestupků MP v letech 2015-2022
(Zdroj: Hable a Beseda, 2018; Hable a Beseda, 2019; Slavík a Vrátný, 2023; vlastní zpracování)

Dle vrchního strážníka MP je hlavním problémem v Novém Městě nad Metují doprava. Ať už se jedná o překročení rychlosti, špatné parkování či porušení zákazů vjezdu. Jak již bylo zmíněno výše, v předchozích letech se jednalo nejčastěji o porušování zákazu vjezdu pro nákladní automobily do náměstí. Nyní je největším problémem překračování rychlostí v obci. Od roku 2021 MP disponuje devíti skříněmi měřiče rychlosti a dvěma měřicími bloky, tudíž lze předpokládat, že do dalších let by se mohl i tento, momentálně největší, problém vyřešit.

6.3 Preventivní činnost Městské policie Nové Město nad Metují

Prevence sociálně-patologických jevů je jedním z klíčových úkolů MP, jak stanovuje zákon o veřejném pořádku, a má v této v oblasti nepostradatelnou úlohu. Pro tyto preventivní opatření disponuje MP jedním strážníkem. Ročně organizuje kolem 12 preventivních akcí. I přesto, že se kvůli pandemii COVID-19 v letech 2020 a 2021 omezila preventivně výchovná činnost prováděná MP, v roce 2022 se tyto akce znovu plně rozjely.

Město na prevenci kriminality realizovanou MP přispívá pouze částečně. Městská policie Nové Město nad Metují si vyčleňuje každý rok ze svého rozpočtu okolo 5000,- Kč a to především na nákup a výrobu informačních letáků.

Hlavním klíčovým dokumentem pro tuto oblast ve městě Nové Město nad Metují je Strategie prevence kriminality, který vychází z analýzy bezpečnosti opatření ve městě. Tento strategický plán určuje směřování a cíle preventivních opatření ve městě. Pracovní skupina pro prevenci kriminality, složená ze zástupců vedení města, zástupce škol, členů MP, obvodního oddělení PČR a sociálních služeb, metodicky řídí, koordinuje a monitoruje tuto situaci.

6.3.1 Projekty prevence kriminality realizované Městské policie Nové Město nad Metují

V roce 2023 se uskutečnilo 12 přednášek a konferencí na téma bezpečnosti ve spolupráci s MP. Tyto přednášky byly zaměřeny na specifické skupiny obyvatel, jako jsou žáci základních a středních škol, ženy, senioři nebo lidé s handicapem, a také na širší veřejnost. Obsah, téma i forma těchto přednášek jsou flexibilní a přizpůsobitelné různým věkovým skupinám a prostředím.

Pro školy se jedná o tyto tematické okruhy přednášek:

- **Nebezpečný internet**, kde bude během této přednášky vysvětlen, co je to samotný internet jako globální síť propojující miliardy zařízení. Bude prozkoumána široká škála obsahu, od legálních informací až po temné rohy internetu, včetně darkNET a podvodných webů. Dále se přednáška bude věnovat otázkám týkajících se legálního a nelegálního obsahu na internetu, rizikům spojených s užíváním internetu a sociálních sítí, jako jsou Facebook, Twitter, LinkedIn a Google+, včetně ztráty soukromí, šíření falešných informací a potenciálních kybernetických hrozeb. V neposlední řadě budou řešena důležitá témata, jako je otázka "víš, kdo je tvůj kamarád?", kyberšikana, kybergrooming a kyberstalking, různé formy digitálního obtěžování a sledování. Pohlédnuto bude také i na fenomén sextingu a jeho rizika spojená se sdílením intimních materiálů přes internet. Přednáška bude vrcholit diskuzí o kyberkriminalitě a softwarovém pirátství, připomínajíc, že s online světem přichází i odpovědnost a nutnost ochrany před potenciálními nebezpečími. (Pročko, 2024)
- **Sociálně patologické jevy ve společnosti**, kdy budou během této přednášky podrobně zkoumány různé aspekty, které formují sociálně patologické jevy a jejich dopady na mladou generaci. Začátek bude zaměřen na rizika spojená s těmito jevy, vysvětlení pojmu šikana a její projevy ve společnosti. Následně bude kladen důraz na moderní fenomén kyberšikany, který nové výzvy a nebezpečí přináší v online prostředí. Další klíčovou oblastí bude analýza agresivity a násilí, sebepoškozování, vandalismu a záškoláctví. Problematice alkoholismu a kouření mezi dětmi a mladistvými bude přistoupeno s důrazem na prevenci a vzdělávání. Přednáška také bude zabírat témata gamblerství a závislosti na hraní počítačových her a bude uzavřena stručným výběrem z legislativy, zahrnujícím relevantní zákony, předpisy, vyhlášky a nařízení, které touto problematikou jsou dotčeny. (Pročko, 2024)
- **Bezpečně za všech okolností**. V této přednášce budou podrobně vysvětleny a popsány klíčové aspekty bezpečnosti doma i na ulici (bezpečnost v dopravě, dopravní nehody a mimořádné události). Dále se přednáška bude věnovat identifikaci nebezpečných aktivit dětí a mladistvých a rizika spojená s kontaktem s neznámými osobami, včetně únosů, násilné trestné činnosti, majetkové trestné činnosti, drogové prevence a sexuálně motivovaného násilí. Další důležitou oblastí bude zkoumání rizik spojených s užíváním internetu a sociálních sítí, stejně jako rizika spojená

s kontaktem s nebezpečnými látkami a předměty. Bude také diskutováno o defenzivním chování a tom, co má být děláno, abychom se nedostali do nebezpečí. Na závěr přednášky bude pohlédnuto na to, kde a jak může být hledána pomoc v případě potřeby, včetně složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), tísňových linek a zásad volání na tísňové linky. Cílem této prezentace bude poskytnout posluchačům ucelený pohled na bezpečnostní otázky a přispět k jejich schopnosti chápat a reagovat na různé situace v jejich životech. (Pročko, 2024)

- **Právní normy v ČR a IZS.** Přednáška bude podrobně věnovat klíčovým aspektům právního systému v ČR, stejně jako IZS, kde budou představeny základní a ostatní složky IZS. Vysvětlen také bude princip dělby moci, ústavní pořádek a právní normy. Dalším bodem bude detailní pohled na bezpečnostní sbory v ČR, konkrétně PČR a MP, včetně jejich postavení v právním řádu, úkolů a pravomocí. Nakonec bude diskutováno i operační řízení a fungování tísňových linek. (Pročko, 2024)

Pro seniory je vyhrazena například tato preventivní přednáška:

- **Elektrokola**, kde je probírána problematika elektrokol a právních norem v ČR a Evropské unii. V první řadě bude vysvětleno, co to elektrokolo vůbec je a jak se dělí dle pohonu. Následují pravidla pro jízdu na elektrokole a způsob jízdy. V neposlední řadě je přednáška zaměřena na povinnou výbavu elektrokola. (Pročko, 2024)

Městská policie Nové Město nad Metují se dále účastní **Branně bezpečnostního dne pro děti**. Jedná se o akci, která je konaná ke dnu dětí, a to pro děti z mateřských a základních škol. Zde jsou připravená stanoviště bezpečnostních složek a IZS s ukázkami techniky a vybavení. Děti se zde dokonce mohly povozit v policejním automobilu se zapnutým majákem. (Branně bezpečnostní den pro děti, 2022)

V neposlední řadě MP Nové Město nad Metují vyjíždí na **dětské tábory** v okolí Nového Města nad Metují, kde děti seznamují s jejich náplní práce. Nechybí zde ani ukázka policejního automobilu a veškerého příslušenství v něm a také technika, kterou denně využívají při své práci. Součástí je praktická ukázka, kde si děti mohou vyzkoušet dýchat do alkohol testeru, vyzkoušet si nasazování pout, obléknou si neprůstřelnou vestu a mnoho dalšího.

6.3.2 Postup organizace činnosti v oblasti prevence kriminality a rizikového chování

Vzhledem k tomu, že MP Nové Město nad Metují se řadí mezi malé MP, tak se organizace činnosti v oblasti prevence kriminality a rizikového chování realizuje trochu jinak než u MP, které mají k podobnému účelu zřízeny příslušné odbory. V první řadě MP je zde úzká spolupráce s odborem sociální prevence Městského úřadu Nové Město nad Metují, konkrétně s manažerkou prevence kriminality. Dále zde dochází k pravidelné komunikaci s řediteli základních škol v Novém Městě nad Metují a jejich metodiky prevence, aby byly identifikovány aktuální problémy a nalezena rychlá řešení. Mimo jiné se MP opírá i o vlastní zkušenosti, statistiky a policejní praxi. (Pročko, 2024)

Pokud by se měla činnost MP Nové Město nad Metují v oblasti prevence a rizikového chování shrnout do jednotlivých fází, vypadalo by to následovně:

- 1. fáze: Zjišťování informací a příprava materiálů.** Tato fáze by zahrnovala komunikaci s manažerkou prevence a metodiky prevence na školách. Dále by se jednalo o prostudování Strategie prevence kriminality a koncepce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, zpracování materiálů a zaslání nabídky témat příslušným základním školám. V neposlední řadě by se jednalo o řešení konkrétních bodů nabídky přímo s metodiky prevence a vytvoření osnovy přednášek a prezentací.
- 2. fáze: Samotná realizace přednášek na základních školách.**
- 3. fáze: Zpětná vazba od metodiků prevence a od dětí.** Zpětná vazba v této fázi je zde získána pomocí diskuse o provedených přednáškách s metodiky prevence. Dále je zjišťována zpětná vazba od dětí a to formou diskuse nebo dotazníků a prostřednictvím ohlasů ze škol, případně z odboru školství, kultury a sportu Městského úřadu Nové Město nad Metují.

V případě prevence kriminality, která je zaměřená např. na seniory, je zde situace mírně odlišná. Zde je spolupracováno s odborem sociálním a vychází se především z policejních zkušeností a potřeb občanů. (Pročko, 2024)

Městská policie působí v Novém Městě nad Metují přes 30 let a během této doby si jednoznačně obhájila své místo jako nedílná součást městského bezpečnostního systému. Svým efektivním úsilím hraje tato spolehlivá organizace zásadní roli při zajišťování bezpečnosti obyvatel. Rozšiřující se rozpočet MP umožňuje vylepšení a rozvoj služeb v souladu s výjimečnou odborností a kompetencí strážníků. Městská policie hraje zásadní roli při zajišťování veřejného pořádku v místních záležitostech a při plnění všech povinností

stanovených zákonem o veřejném pořádku. Jeho působnost je omezena na konkrétní území a katastrální území obcí, které uzavřely veřejnoprávní smlouvy s MP.

V posledních letech došlo ve městě k výraznému zlepšení kriminality. Počínaje rokem 2019 dochází k trvalému poklesu počtu nahlášených a vyřešených přestupků ročně. Problematika překračování povolené rychlosti byla účinně řešena implementací radarových systémů a pravidelnými kontrolami rychlosti. Vylepšení a rozšíření MKDS zároveň posílilo místní bezpečnostní opatření, což má za následek zvýšený pocit bezpečí mezi obyvateli.

Jedním z hlavních úkolů MP, definovaných zákonem o veřejném pořádku, je předcházení sociálně-patologických jevům. Tato aktivita je MP systematická, organizovaná a široce rozšířená. Městská policie realizuje různé preventivní projekty a přednášky zaměřené na specifické skupiny obyvatel a různá témata.

Při své práci MP úzce spolupracuje s PČR a dalšími složkami IZS.

7 POSOUZENÍ RIZIK V OBLASTI PREVENCE U MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Identifikace a posouzení rizik v činnosti MP Nové Město nad Metují v preventivní činnosti má velký význam nejen pro bezpečnost provádění preventivní činnosti, ale i pro bezpečnost obyvatel na území města. Z tohoto důvodu je klíčové nepodceňovat potencionální rizika. Identifikace a posouzení těchto rizik včas, umožní přijetí opatření k jejich minimalizaci.

7.1 Posouzení činností Městské policie Nové Město nad Metují v preventivní činnosti pomocí SWOT analýzy

Albert Humphrey, pracující na Stanfordově univerzitě, vyvinul v 60. letech 20. století metodu, která je dnes známá jako SWOT analýza. Je to metoda strategického plánování, která si postupem času získala velkou popularitu a nyní je považována za klíčový nástroj strategického řízení podniků. Avšak možnosti využití této metody nejsou omezeny pouze na management, ale může být aplikována i v jiných odvětvích. (Lawrence, 2009)

Tato metoda analyzuje čtyři hlavní aspekty zkoumané problematiky, které jsou označovány anglickými slovy:

- S - silné stránky (strengths),
- W - slabé stránky (weaknesses),
- O - příležitosti (opportunities),
- T - hrozby (threats). (Lawrence, 2009)

Identifikace a hodnocení klíčových aspektů práce MP Nové Město nad Metují v oblasti prevence pomocí metody SWOT analýzy umožňuje podrobnější pohled na tuto problematiku než prosté zjišťování rizik a jejich posouzení. Proces začal identifikací silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb (Obrázek 6). (Lawrence, 2009)

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
INTERNÍ	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	1 Lokální propojení a znalost	1 Omezené finanční zdroje
	2 Pravidelné preventivní akce	2 Omezený personál
	3 Flexibilita v obsahu akcí	3 Nedostatečné zapojení veřejnosti
	4 Spolupráce s ostatními složkami	4 Nedostatečná informovanost veřejnosti
EXTERNÍ	Příležitosti	Hrozby
	OPPORTUNITIES	THREATS
	1 Zvýšení povědomí veřejnosti	1 Sociální změny
	2 Využití digitální médií	2 Nárůst online kriminality
	3 Rozšíření spolupráce s dalšími subjekty	3 Změna legislativa
	4 Diverzifikace preventivních akcí	4 Omezení kvůli pandemii

Obrázek 6 SWOT analýza (vlastní zpracování)

Mezi silné stránky ve SWOT analýze bylo zahrnuto **lokální propojení s komunitou**, kdy MP má hlubší znalost místních podmínek a potřeb, což umožňuje účinněji reagovat na specifické sociálně-patologické jevy. Městská policie organizuje **pravidelné preventivní akce** a přednášky, které přispívají k prevenci kriminality a zvyšují povědomí o bezpečnosti. S touto silnou stránkou souvisí i **flexibilita v obsahu akcí**, jelikož přednášky jsou přizpůsobitelné různým věkovým skupinám a prostředím, což umožňuje efektivní osvětu a prevenci mezi různými cílovými skupinami. V neposlední řadě je zde uvedena **spolupráce s ostatními složkami**, kdy MP může využívat synergii s ostatními složkami, ať už se jedná o PČR nebo Hasičský záchranný sbor ČR.

Mezi slabé stránky můžou jednoznačně patřit **omezené finanční zdroje**, protože město přispívá pouze částečnými finančními prostředky na prevenci prováděnou MP a rozpočet MP na preventivní aktivity je omezený. S tím souvisí **omezený personál**, jelikož MP disponuje pouze jedním strážníkem pro provádění preventivních akcí, což může omezovat rozsah a účinnost těchto aktivit. **Nedostatečné zapojení veřejnosti** ve spolupráci s MP může snižovat efektivitu preventivních opatření a komunitního zapojení. S předchozí slabou stránkou samozřejmě souvisí **nedostatečná informovanost obyvatelstva** může vést k nedostatečnému povědomí o bezpečnostních hrozbách a prevenci kriminality, což může snižovat účinnost preventivních opatření.

K příležitostem se může zařadit **zvýšení povědomí veřejnosti**, jelikož přednášky mohou přispět ke zvýšení povědomí a aktivní účasti občanů v prevenci kriminality a podpoře

bezpečnosti. **Využití digitálních médií**, jakožto využití sociálních sítí a online platformem může rozšířit dosah osvětových přednášek a zlepšit komunikaci s občany. Jako další příležitost lze uvést **rozšíření spolupráce s dalšími subjekty**, a to posílení spolupráce s místními organizacemi, školami a firmami může posílit prevenci kriminality. V neposlední řadě je zde uvedena **diverzifikace preventivních akcí**, a to konkrétně zavedení nových preventivních aktivit, jako jsou kurzy sebeobrany, bezpečnostní workshopy nebo drobné úpravy ve veřejných prostranstvích.

Mezi poslední kategorii hrozby jsou zde uvedeny **sociální změny**, jelikož dynamika sociálně-patologických jevů se může měnit, což vyžaduje pružnost a schopnost rychle se adaptovat na nové hrozby. **Nárůst online kriminality**, což znamená, že s rostoucím využíváním digitálních technologií se zvyšuje i riziko kybernetické kriminality a podvodů, což může být výzvou pro MP při poskytování efektivní prevence. **Změna legislativy** či přijetí nových právních předpisů mohou ovlivnit pravomoci a možnosti MP v prevenci kriminality, což může vyžadovat přepracování strategií a programů. Mezi poslední hrozbu lze zařadit **omezení kvůli pandemii**, kdy omezení preventivních aktivit může snížit účinnost a pokrytí preventivních opatření.

Pro vypracování SWOT analýzy se jednotlivé faktory ohodnotí na škále od 1 do 5, pokud jde o silné stránky a příležitosti, a od -1 do -5, pokud jde o slabé stránky a hrozby (Tabulka 2).

Dále se přiřadí váhy, které byly vypočítány pomocí Saatyho metody (Příloha PI) jednotlivým faktorům (Tabulka 3), přičemž součet vah v každém kvadrantu by měl být 1, což určuje důležitost jednotlivých faktorů. Následně se určí dílčí bilance každého prvku, který je roven součinu jejich hodnot a vah (Tabulka 3).

Tabulka 2 Hodnocená SWOT analýzy (vlastní zpracování)

	Parametr	Hodnota	Váha	Dílčí bilance
Silné stránky	Lokální propojení a znalost	5	0,5	2,5
	Pravidelné preventivní akce	4	0,3	1,2
	Flexibilita v obsahu akcí	3	0,1	0,3
	Spolupráce s ostatními složkami	2	0,1	0,2
	Součet	(1, 5)	Σ 1	Σ 4,2
Slabé stránky	Omezené finanční zdroje	-5	0,6	-3,0
	Omezený personál	-2	0,2	-0,4
	Nedostatečné zapojení veřejnosti	-3	0,1	-0,3
	Nedostatečná informovanost veřejnosti	-1	0,1	-0,1
	Součet	(-1, -5)	Σ 1	Σ -3,8
Příležitosti	Zvýšení povědomí veřejnosti	4	0,5	2,0
	Využití digitálních médií	3	0,3	0,9
	Rozšíření spolupráce s dalšími subjekty	2	0,1	0,2
	Diverzifikace preventivních akcí	2	0,1	0,2
	Součet	(1, 5)	Σ 1	Σ 3,3
Hrozby	Sociální změny	-4	0,6	-2,4
	Nárůst online kriminality	-2	0,2	-0,4
	Změna právních norem	-2	0,1	-0,2
	Omezení kvůli pandemii	-1	0,1	-0,1
	Součet	(-1, -5)	Σ 1	Σ -3,1

Tabulka 3 Vypočítané váhy pomocí Saatyho metody (vlastní zpracování)

	W1	W2	W3	W4
Silné stránky	0,5	0,3	0,1	0,1
Slabé stránky	0,6	0,2	0,1	0,1
Příležitosti	0,5	0,3	0,1	0,1
Hrozby	0,6	0,2	0,1	0,1

Odečtení dílčích bilancí silných a slabých stránek určily vnitřní bilanci a sečtení dílčích bilancí u příležitostí a hrozeb určily vnější bilanci (Tabulka 4).

Tabulka 4 Výsledky vnitřního a vnějšího prostředí SWOT analýzy (vlastní zpracování)

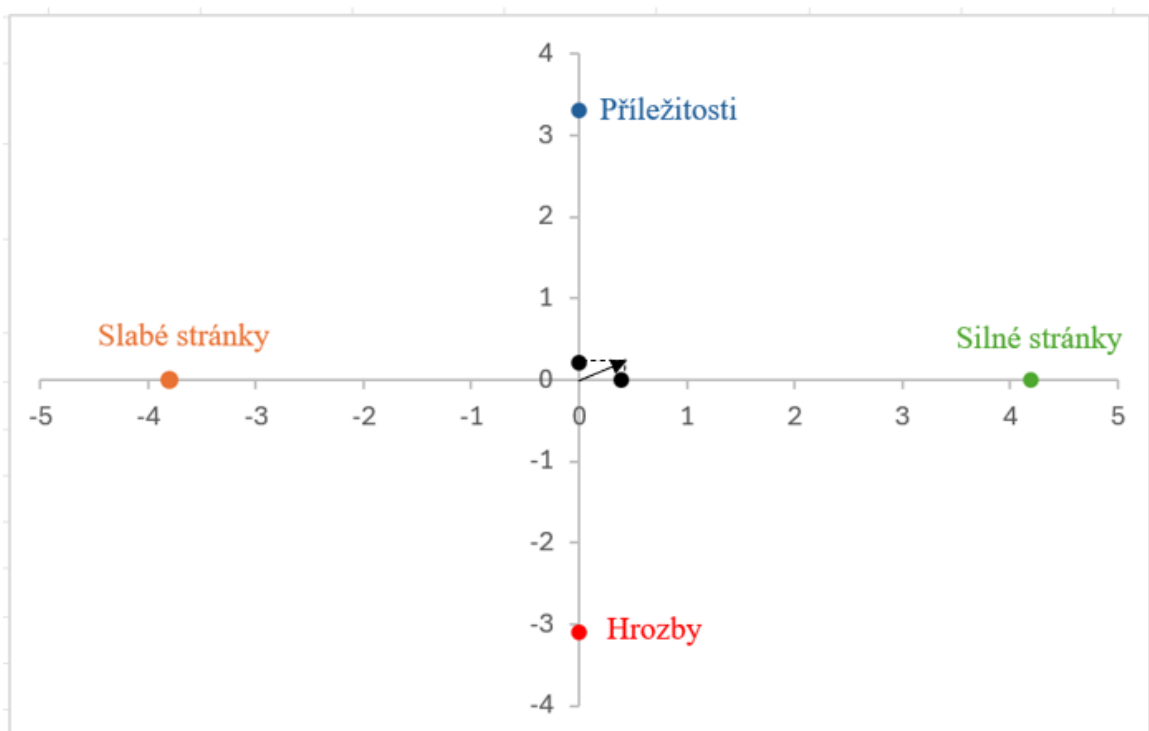
Vnitřní bilance	0,4
Vnější bilance	0,2
CELKOVÁ BILANCE	0,2

Graf zpracovaný na základě výsledných hodnot vnitřních a vnějších bilancí naznačuje, že v rámci SWOT analýzy byla identifikována **ofenzivní strategie** (Graf 3). Tato strategie

se zaměřuje na využívání dostupných příležitostí s pomocí silných stránek. Lze tedy říci, že díky převažujícím silným stránkám je možné využívat možné příležitosti, a to konkrétně zvýšení povědomí veřejnosti, využití digitálních médií, rozšíření spolupráce s dalšími subjekty nebo právě diverzifikace preventivních akcí.

Bilance metody SWOT analýzy vyšla kladně, což znamená, že směr preventivní činnosti MP Nové Město nad Metují je příznivý. Ve vnitřní části bylo zjištěno, silné stránky převažují nad slabými, což vedlo k pozitivní bilanci ve vnitřním prostředí. Totéž platí i pro vnější část, kde převažující příležitosti vedly k pozitivní bilanci ve vnějším prostředí.

Klíčovým prvkem silných stránek je místní propojení a znalost prostředí, což umožňuje MP hlouběji porozumět místním podmínkám a potřebám, čímž může efektivněji reagovat na specifické sociálně-patologické jevy. Další významné aspekty zahrnují pravidelné preventivní akce a flexibilitu v jejich obsahu.

Graf 3 Výsledný graf SWOT analýzy (vlastní zpracování)

Nejvíce kritickou slabou stránkou je nedostatek finančních zdrojů, neboť město nepřispívá k financování preventivních opatření prováděných Městskou policií, což vede k omezení rozpočtu určeného na tyto aktivity. Další významnou slabou stránkou je nedostatek personálu a nedostatečné zapojení veřejnosti.

Hlavní příležitostí je zvýšení povědomí veřejnosti, což může být dosaženo prostřednictvím přednášek, které přispívají k aktivní účasti občanů na prevenci kriminality a podpoře bezpečnosti. Další významnou příležitostí je využití digitálních médií.

Podle SWOT analýzy jsou sociální změny považovány za největší hrozbu v oblasti prevence MP, protože dynamika sociálně-patologických jevů se může neustále měnit, což vyžaduje pružnost a schopnost rychle reagovat na nové hrozby. Zároveň není možné podceňovat hrozbu nárůstu online kriminality či změnu legislativy.

7.2 Posouzení rizik v preventivní činnosti Městské policie Nové Město nad Metují pomocí Ishikawa diagramu

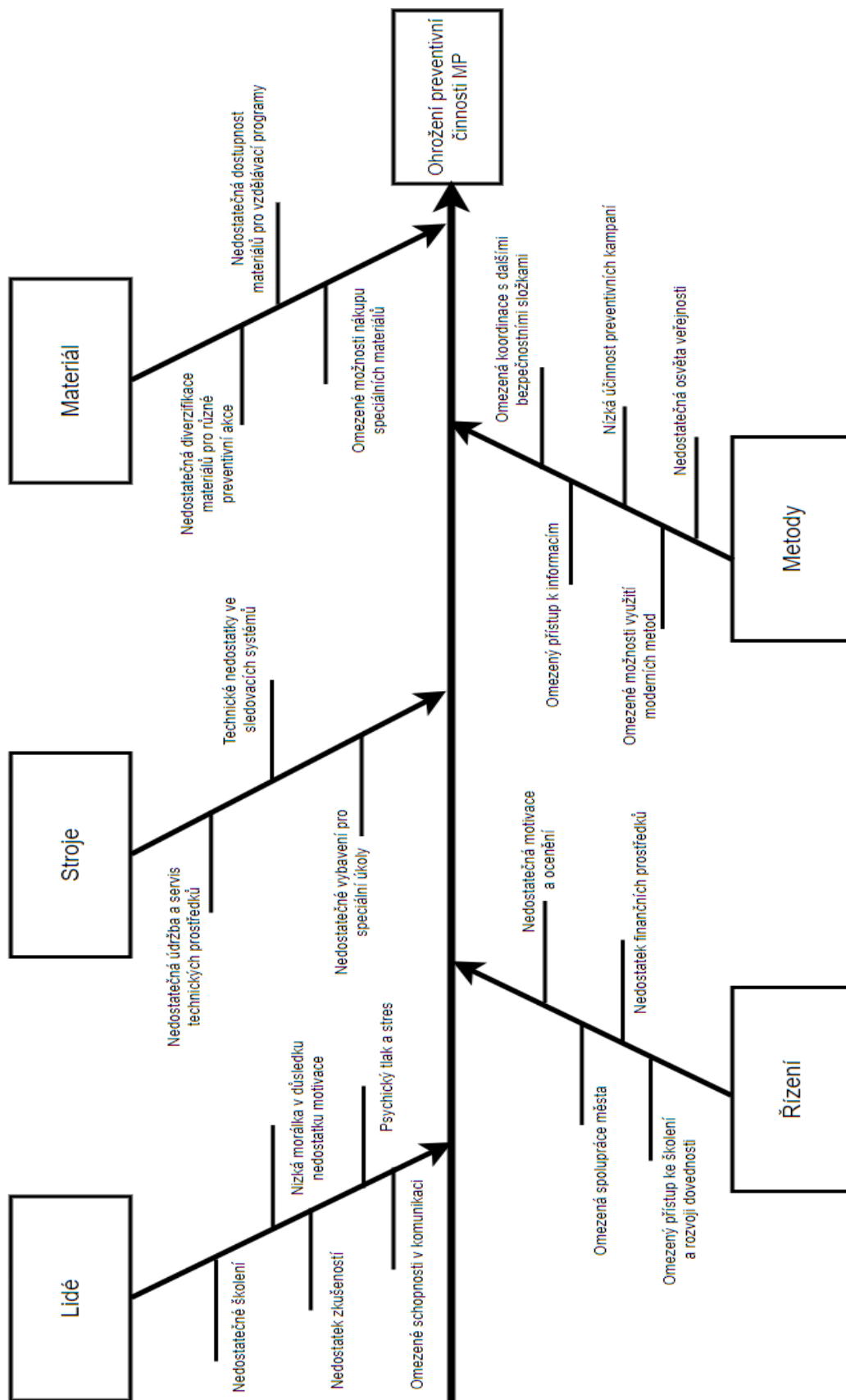
K posouzení rizik v oblasti prevence činnosti MP Nové Město nad Metují je prvním krokem identifikace těchto potenciálních nebezpečí. Metoda Ishikawa diagramu je využita k odhalení příčin, které mohou ohrozit provádění preventivní činnosti MP Nové Město nad Metují. Poté budou vybrána některá specifická rizika z Ishikawa diagramu a podrobena hodnocení prostřednictvím Jednoduché bodové polokvantitativní metody PNH. Ishikawa diagram byl popularizován v 60. letech 20. století Kaoru Ishikawou, který byl průkopníkem procesů řízení kvality v loděnicích Kawasaki a stal se tak jedním z otců moderního řízení. Jsou známé jako diagramy „rybí kosti“ kvůli svému tvaru, který připomíná pohled na kosti rybí kostry. Dr. Kaoru Ishikawa (1915–1989) byl japonský profesor, poradce a motivátor v oblasti řízení kvality. Kaoru Ishikawa je nejznámější díky rozvoji konceptu diagramu „rybí kosti“, který je také známý jako „diagram Ishikawa“. Tento diagram je stále používán v mnoha organizacích k diagnostikování nebo přijímání konkrétních opatření, při kterých je identifikována kořenová příčina problému. (Luca, 2016)

Pro účely této práce byla zvolena varianta známá jako 5M. Název této varianty vychází z anglických termínů pěti kategorií:

- **Manpower (lidé):** Příčiny spojené s lidským faktorem.
- **Machines (stroje):** Příčiny způsobené zařízeními, jako jsou stroje, počítače, nářadí a nástroje.
- **Materials (materiál):** Příčiny vyplývající z vad nebo vlastností materiálů.
- **Methods (metody):** Příčiny spojené s pravidly, směrnicemi, postupy a právními normami.

- **Management (řízení):** Příčiny způsobené nedostatečným řízením. (Hayes, 2023)

Jako předpokládaný nežádoucí následek bylo pro účely této práce stanoveno: „Ohrožení preventivní činnosti MP.“ S vedením MP Nové Město nad Metují byly projednány možné příčiny tohoto ohrožení, které byly následně rozděleny do jednotlivých kategorií. Výsledkem byl vytvořen Ishikawův diagram (Obrázek 6) vizualizující faktory spojené s ohrožením preventivní činnosti MP.

Obrázek 7 Ishikawa diagram (vlastní zpracování)

Z Ishikawova diagramu lze vyčíst příčiny, které by mohly ohrozit preventivní činnost MP. Ke každé příčině budou následně určeny jednotlivá opatření.

Lidé:

- **Nízká morálka důsledku nedostatku motivace.** Opatření: zavedení systému ocenění a motivace pro strážníky MP, včetně finančních bonusů za vynikající práci, ocenění zaměstnance měsíce apod.
- **Psychický tlak a stres.** Opatření: Poskytnutí pravidelného psychologického poradenství a podpory pro strážníky, včetně možnosti konzultace MP relaxačních technik.
- **Nedostatečné školení.** Opatření: pravidelné poskytování odborného školení pro strážníky MP v oblasti prevence kriminality, preventivní strategie a postupy v různých situacích či organizace praktických cvičení a simulací, které umožní strážníkům procvičovat své dovednosti a získat praktické zkušenosti.
- **Nedostatek zkušeností.** Opatření: zavedení systému mentoringu MP, kde zkušení strážníci budou nově příchozím poskytovat podporu, rady a sdílení svých zkušeností.
- **Omezené schopnosti strážníka v komunikaci.** Opatření: poskytnutí speciálních komunikačních školení a workshopů MP, které budou zaměřené na zlepšení schopností strážníků v komunikaci s různými sociálními skupinami, včetně cvičení a rolí.

Stroje:

- **Nedostatečná údržba a servis technických prostředků.** Opatření: zavedení plánu preventivní údržby, který bude zahrnovat pravidelné kontroly, čištění a opravy zařízení.
- **Technologické nedostatky ve sledovacích systémech.** Opatření: aktualizace a modernizace sledovacích systémů MP pro zajištění jejich efektivity a spolehlivosti.
- **Nedostatečné vybavení pro specifické úkoly.** Opatření: identifikace specifických potřeb a vybavení strážníků MP vhodnými nástroji a zařízeními pro jejich práci nebo pravidelná aktualizace a rozšíření vybavení pro pokrytí nových výzev a situací.

Materiál:

- **Nedostatečná dostupnost materiálů pro vzdělávací programy.** Opatření: získání finanční podpory od města nebo jiných institucí pro nákup materiálů potřebných pro vzdělávací aktivity.
- **Omezené možnosti nákupu speciálních materiálů.** Opatření: vytvoření dlouhodobé strategie pro udržitelné financování nákupu speciálních materiálů, která zohlední potřeby a rozpočet MP.
- **Nedostatečná diversifikace materiálů pro různé preventivní akce.** Opatření: analýza potřeb a zájmů různých cílových skupin a vytvoření strategie pro diversifikaci materiálů v souladu s těmito potřebami.

Řízení:

- **Nedostatek finančních prostředků.** Opatření: průzkum alternativních zdrojů financování MP, jako jsou granty, dotace nebo sponzorství od soukromých společností nebo neziskových organizací, které podporují prevenci kriminality.
- **Nedostatečná motivace a ocenění od vedení.** Opatření: zajištění, aby vedení MP projevovalo pravidelnou podporu a uznání pro preventivní činnosti a úspěchy dosažené v této oblasti.
- **Omezená spolupráce města.** Opatření: aktivní komunikace s městskými úřady a předložení argumentů a důkazů o důležitosti preventivních akcí MP pro bezpečnost a prosperitu města.
- **Omezený přístup ke školením a rozvoji dovedností.** Opatření: vypracování plánu školení a rozvoje dovedností MP, který bude zahrnovat širokou škálu témat a formátů školení, aby byly zajištěny potřebné dovednosti a znalosti.

Metody:

- **Omezený přístup k informacím.** Opatření: navázání spolupráce MP s relevantními institucemi a organizacemi, které shromažďují a analyzují data o sociálních trendech a rizicích.
- **Omezená koordinace s dalšími bezpečnostními složkami.** Opatření: zřízení pravidelných setkání a pracovních skupin MP s ostatními bezpečnostními složkami, aby byla zlepšena koordinace a spolupráce při provádění preventivních opatření.

- **Omezené možnosti využití moderních metod.** Opatření: vyhledání odborného poradenství a spolupráce MP s institucemi zabývajícími se výzkumem a inovacemi v oblasti prevence kriminality.
- **Nízká účinnost preventivních kampaní.** Opatření: průzkum potřeb a zájmů cílové skupiny a přizpůsobení preventivních kampaní a iniciativ těmto potřebám.
- **Nedostatečná osvěta veřejnosti.** Opatření: realizace osvětových kampaní MP zaměřených na zvýšení povědomí veřejnosti o roli a práci strážníků v prevenci kriminality a posílení důvěry ve veřejné instituce.

7.3 Posouzení rizik v preventivní činnosti Městské policie Nové Město nad Metují pomocí jednoduché bodové polokvantitativní metody

Proces hodnocení rizik lze provést různými způsoby, které jsou založeny na shromážděných informacích, schopnostech posuzovatelů a účelu posuzovaných rizik, typu hrozby atd. Příkladem takového hodnocení může být jednoduchá bodová polokvantitativní metoda „PNH“, která se používá při řešení problému a vyhodnocení konkrétních nebezpečí, v tomto případě nebezpečí, která mohou bránit provádění preventivní činnosti v MP Nové Město nad Metují. (Koudelka a Vrána, 2006)

Výše zmíněná metoda vyhodnocuje příslušné riziko ve třech jeho složkách (Tabulka 5 až 7):

- **Pravděpodobnost vzniku a existence nebezpečí (P)** - odhad pravděpodobnosti (P) výskytu uvažovaného nebezpečí.

Tabulka 5 Pravděpodobnost vzniku a existence nebezpečí
(Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)

Popis	Hodnota
Nahodilá	1
Nepravděpodobná	2
Pravděpodobná	3
Velmi pravděpodobná	4
Trvalá	5

- **Možné následky ohrožení (N)** – odhad závažnosti nebezpečí (N).

Tabulka 6 Možné následky ohrožení
(Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)

Popis	Hodnota
Minimální nebo žádné následky	1
Malé následky	2
Středně velké následky	3
Vysoké následky	4
Velmi vysoké následky	5

- **Názor hodnotitelů (H)** - posuzování stupně závažnosti ohrožení, počtu ohrožených osob, dobu trvání ohrožení, akumulaci rizika, dynamika rizika, vliv systému apod.

Tabulka 7 Názor hodnotitelů
(Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)

Popis	Hodnota
Zanedbatelný vliv na míru nebezpečí a ohrožení	1
Malý vliv na míru nebezpečí a ohrožení	2
Větší, zanedbatelný vliv na míru ohrožení a nebezpečí	3
Velký a významný vliv na míru ohrožení a nebezpečí	4
Více významných a nepříznivých vlivů na závažnost a následky ohrožení a nebezpečí	5

Po určení každého faktoru lze získat celkové hodnocení rizika vynásobením tří úrovní hodnocení. Výsledkem je ukazatel míry rizika – R (Tabulka 8), vztah (1): (Koudelka a Vrána, 2006)

$$R = P \times N \times H \quad (1)$$

Tabulka 8 Tabulka na vyhodnocení metody PNH
(Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)

Rizikový stupeň	R	Míra rizika
I.	>100	Nepřijatelné riziko
II.	51-100	Nežádoucí riziko
III.	11-50	Mírné riziko
IV.	3-10	Akceptovatelné riziko
V.	<3	Bezvýznamné riziko

U některých nebezpečích lze nalézt více příčin (Tabulka 9), avšak jejich kontext stanovuje rozdílné hodnoty rizik. Proto jsou některá nebezpečí různě rizikové v odlišných příčinách.

Tabulka 9 Vypracovaná PNH metoda (Zdroj: vlastní zpracování)

Identifikace nebezpečí	Možná příčina	Odhad rizika				Bezpečnostní opatření
		P	N	H	R	
Nedostatek financí na preventivní činnost	Omezené finanční prostředky ze strany města kvůli rozpočtovým omezením	4	5	4	80	Hledání alternativních finančních zdrojů, jako granty a sponzorství od soukromých subjekt
	Snížené financování z důvodu omezených státních dotací či grantů	3	5	4	60	
Nedostatek personálu pro plánování a realizaci preventivní činnosti	Omezený počet strážníků přidělených k preventivní činnosti	4	5	4	80	Optimalizace personálních zdrojů a přidělení vyššího počtu strážníků pro preventivní činnost

Tabulka 10 Vypracovaná PNH metoda – pokračování
(Zdroj: vlastní zpracování)

Identifikace nebezpečí	Možná příčina	Odhad rizika				Bezpečnostní opatření
		P	N	H	R	
Psychický tlak a stres	Vysoké pracovní tempo	2	3	4	24	Rozložení pracovní zátěže tak, aby nebyla příliš vysoká/Implementace programů na zvládání stresu a podpora mentálního zdraví strážníků
Nízká motivace strážníků	Nedostatečná podpora a ocenění strážníků ze strany vedení	2	3	4	24	Zavedení systému ocenění a motivace pro strážníky za jejich práci
Nedostatečné vzdělávání a školení jednotlivých strážníků	Omezený rozsah vzdělávacích programů v oblasti prevence	4	3	4	48	Investice do odborného rozvoje a rozšíření dostupných školení
	Nedostatečné investice do odborného výcviku a rozvoje	3	3	4	36	Zvýšení investic do odborného výcviku a rozvoje/Vytvoření podnětů pro strážníky k pravidelnému vzdělávání a osobnímu rozvoji
Nedostatek zkušeností nových strážníků	Nedostatečné začlenění nových strážníků do plánování a provádění preventivních akcí	2	3	2	12	Intenzivnější zaškolování nových strážníků a příprava na jejich účinné zapojení do preventivní činnosti
	Omezené mentorství a podpora pro nové strážníky	1	3	2	6	Zavedení mentorského programu pro nové strážníky s podporou zkušených kolegů

Tabulka 11 Vypracovaná PNH metoda – pokračování
(Zdroj: vlastní zpracování)

Identifikace nebezpečí	Možná příčina	Odhad rizika				Bezpečnostní opatření
		P	N	H	R	
Snížená důvěra veřejnosti v MP	Omezená dostupnost informací o práci MP a procesu rozhodování	2	3	3	18	Zajištění pravidelné komunikace s veřejností a informování o aktivitách městské policie
Nedostatečné zapojení veřejnosti do preventivních akcí	Nedostatečná motivace občanů k aktivní účasti na preventivních akcích	3	4	4	48	Motivující programy pro občany k účasti na preventivních akcích/zvýšení propagace a osvěty o důležitosti preventivních akcích
Nedostatečná spolupráce s dalšími subjekty (školy, školky, Mandl, ...)	Konflikty mezi různými organizacemi a nedostatečná ochota ke spolupráci	1	3	3	9	Zavedení mechanismů pro řešení konfliktů a zvýšení vzájemné důvěry a ochoty ke spolupráci.
Nedostatečná podpora města	Nedostatečná komunikace a spolupráce mezi městským úřadem a MP	2	3	3	18	Zlepšení komunikace a spolupráce mezi městským úřadem a MP/Prezentace dat a analýz, které ukazují účinnost preventivních opatření
Neúčinná spolupráce MP s dalšími bezpečnostními složkami	Různé priority a cíle mezi jednotlivými bezpečnostními složkami	3	4	3	36	Organizace pravidelných setkání mezi MP a bezpečnostními složkami k posílení vzájemného porozumění a spolupráce.
Nedostatečná reakce na nové formy kriminality	Omezené porozumění MP pro boj s novými formami kriminality	2	4	3	24	Průběžná odborná školení a vzdělávání strážníků v oblasti nových forem kriminality/Spolupráce s dalšími bezpečnostními subjekty a odborníky na identifikaci a řešení nových forem kriminality

Tabulka 12 Vypracovaná PNH metoda – pokračování
(Zdroj: vlastní zpracování)

Identifikace nebezpečí	Možná příčina	Odhad rizika				Bezpečnostní opatření
		P	N	H	R	
Nízká účinnost informačních letáků	Nedostatečně atraktivní design a obsah letáků	2	2	2	8	Revize obsahu a designu informačních letáků pro zlepšení jejich účinnosti a atraktivity
Nedostatečná analýza rizik	Nedostatek odborných znalostí a dovedností v oblasti analýzy rizik	4	5	4	80	Investice do odborného vzdělávání a technologií pro podporu analýzy rizik
	Nedostatek finančních a personálních zdrojů pro provádění pravidelných analýz rizik	3	5	4	60	Zajištění dostatečných finančních a personálních zdrojů pro pravidelné provádění analýz rizik a hodnocení bezpečnostní situace.
Snížená účinnost preventivních akcí v důsledku pandemie	Zrušení přednášek, akcí a setkání kvůli opatřením spojeným s pandemií	4	4	4	64	Převedení preventivních akcí na online formáty a využití digitálních kanálů pro osvětu a komunikaci
Nedostatečná znalost Strategie prevence kriminality	Nedostatečné seznámení policistů s obsahem a cíli Strategie prevence kriminality	3	5	4	60	Pravidelné školení strážníků o cílech a strategiích prevence kriminality
Nedostatečné monitorování efektivity preventivních akcí	Nedostatek systémů pro sledování a hodnocení účinnosti preventivního opatření	3	3	2	18	Zavedení systému sledování a vyhodnocování účinnosti preventivních opatření
Nedostatek času pro prevenci kriminality	Zatížení strážníků v důsledku rutinních úkolů	4	5	4	80	Efektivní využití technologií a automatizace rutinních úkolů k úspoře času

Po vyhodnocení tabulky (Tabulka 9) bylo zjištěno:

- 0 nepřijatelných rizik,
- 8 nežádoucích rizik (které budou níže více popsány),

- 14 mírných rizik,
- 3 akceptovatelná rizika,
- 0 bezvýznamných rizik.

Nedostatek financí na preventivní činnost představuje riziko, které vzniká v důsledku omezených finančních prostředků ze strany města kvůli rozpočtovým omezením či sníženého financování z důvodu omezených státních dotací či grantů. Tento nedostatek může vážně ohrozit efektivitu preventivních opatření MP Nové Město nad Metují a zvýšit riziko vzniku kriminality a dalších bezpečnostních problémů v komunitě. Jako bezpečnostní opatření je nezbytné aktivně hledat alternativní zdroje financování, jako jsou granty a sponzorství od soukromých subjektů, aby byla zachována kontinuita preventivní činnosti a zachována bezpečnost v městě.

Nedostatek personálu pro plánování a realizaci preventivní činnosti může být způsoben omezeným počtem strážníků, kteří jsou přiděleni k preventivním úkolům, a to buď z důvodu nedostatku celkového personálu nebo špatného rozložení dostupných zdrojů. Bezpečnostní opatření pro řešení tohoto problému by měla zahrnovat optimalizaci personálních zdrojů, což může zahrnovat přesun strážníků z jiných úkolů na preventivní činnosti nebo změnu organizační struktury městské policie tak, aby bylo více personálu k dispozici pro plánování a realizaci preventivních opatření. Důležitým krokem může být také přidělení vyššího počtu strážníků k preventivní činnosti, což by umožnilo pokrytí většího území a vyšší počet přednášek a akcí.

Riziko spočívající v **nedostatečné analýze rizik** může vytvořit vážné mezery v pochopení potenciálních hrozeb a nedostatků v existujících bezpečnostních opatřeních. Tato situace může být způsobena nedostatkem odborných znalostí a dovedností v oblasti analýzy rizik, což může vycházet z nedostatečného vzdělání, školení nebo zkušeností potřebných k provedení kvalitativní a kvantitativní analýzy rizik. Pro řešení tohoto problému je vhodné investovat do odborného vzdělávání a technologií, které mohou zlepšit schopnosti analýzy rizik tím, že poskytnou strážníkům potřebné znalosti a nástroje k identifikaci, hodnocení a řízení rizik. To může zahrnovat školení zkušených odborníků na analýzu rizik, použití specializovaných softwarových nástrojů pro modelování a simulaci rizik nebo zapojení externích konzultantů s odbornými znalostmi v této oblasti. Lze říci, že tento nedostatek také může být způsoben nedostatkem finančních a personálních zdrojů pro pravidelné provádění analýz a hodnocení bezpečnostní situace. Bezpečnostní opatření k řešení tohoto problému

by měla zahrnovat zajištění dostatečných finančních a personálních zdrojů pro pravidelné provádění analýz rizik a hodnocení bezpečnostní situace. To může zahrnovat investice do odborného školení a vzdělávání personálu pro analýzu rizik, stejně jako alokaci dostatečných finančních prostředků pro nákup potřebného vybavení a technologií pro podporu analýzy rizik. Zajištění těchto zdrojů je klíčové pro posílení schopnosti organizace identifikovat a řešit bezpečnostní hrozby a zajistit efektivní a účinnou ochranu.

Riziko, kterým je **snížená účinnost preventivních akcí v důsledku pandemie**, je způsobeno zrušením přednášek, akcí a setkání kvůli opatřením spojeným s pandemií, což omezuje možnosti osobního kontaktu a komunikace veřejnosti s městskou policií. Pro zvládnutí této situace je nezbytné přijmout vhodná bezpečnostní opatření. Jedním z možných přístupů je převedení preventivních akcí na online formáty a využití digitálních kanálů pro osvětu a komunikaci s veřejností. To zahrnuje vytváření interaktivních online seminářů, webinářů a videokonferencí zaměřených na různá témata prevence kriminality a zvyšování povědomí o bezpečnosti. Tímto způsobem lze efektivně oslovit širokou veřejnost a poskytnout jim relevantní informace a návody na prevenci kriminality, aniž by byla narušena bezpečnostní opatření spojená s pandemií. Takový přechod na online platformy umožní zachování kontinuity preventivní činnosti a udržení účinnosti opatření pro zlepšení bezpečnosti komunity.

Nebezpečí spočívající v **nedostatečné znalosti Strategie prevence kriminality** je zásadním faktorem, který může ovlivnit účinnost preventivních opatření MP Nové Město nad Metují. Příčinou tohoto nebezpečí může být nedostatečné seznámení policistů s obsahem a cíli této strategie. Pro zajištění bezpečnosti a účinné prevence kriminality je nezbytné přijmout odpovídající bezpečnostní opatření. Jedním z nich může být pravidelné školení strážníků o cílech a strategiích prevence kriminality obsažených ve Strategii prevence kriminality. Tato školení by měla poskytnout strážníkům důkladné pochopení strategie a vysvětlit jim, jak mohou přispět k dosažení těchto cílů ve své každodenní práci. Důraz by měl být kladen na interaktivní a praktické prvky výcviku, které umožní strážníkům aplikovat získané znalosti v reálných situacích. Pravidelné školení bude hrát klíčovou roli v udržení vysoké úrovně informovanosti a odbornosti mezi strážníky a pomůže zajistit, že Strategie prevence kriminality bude účinně realizována v terénu.

Nedostatek času pro prevenci kriminality představuje závažné nebezpečí, které může bránit účinnému plánování a realizaci preventivních činností MP Nové Město nad Metují. Jeho hlavní příčinou je zatížení strážníků rutinními úkoly, které vyžadují jejich pozornost

a čas. Pro zajištění bezpečnosti a efektivního využití času je nezbytné přijmout odpovídající bezpečnostní opatření. Jedním z možných opatření může být efektivní využití technologií a automatizace rutinních úkolů, které by pomohly strážníkům uvolnit čas pro prevenci kriminality. To by mohlo zahrnovat implementaci softwarových systémů pro automatizaci a správu dat, které by snížily administrativní zátěž a umožnily strážníkům efektivnější práci. Další možností může být využití moderních komunikačních technologií pro zjednodušení a zrychlení komunikace mezi strážníky a Městským úřadem. Díky těmto opatřením by mohli strážníci lépe plánovat svůj čas a soustředit se na prevenci kriminality, což by přispělo k zlepšení bezpečnosti ve městě.

8 NÁVRH PROJEKTU ZAMĚŘENÝ NA PREVENTIVNÍ ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Oběti trestné činnosti, bez ohledu na povahu způsobených škod, ať už se jedná o materiální, psychické nebo fyzické, se stávají zvláštními klienty a potřebují zvláštní péči a podporu. Jejich individuální potřeby a výzvy vyžadují komplexní a sjednocený přístup od odborníků a profesionálů. Z tohoto důvodu by mohl být přínosný projekt s názvem „Nechci být obětí“, který by spojil odborníky s cílem pomoci obětem znovu se plně zapojit do běžného života s co nejmenšími negativními dopady, zejména na emocionální pohodu.

8.1 Cíl projektu

Cílem projektu je zajistit, aby osoby, především ženy, které se do projektu přihlásily a které budou doporučeny Probační a mediační službou v Náchodě, získaly nejen potřebné vědomosti a dovednosti, ale i specifické zkušenosti v oblasti sebeobrany a efektivního používání prostředků individuální ochrany. Dále se zúčastní školení, diskusí a besed z odborných oblastí ve společenském sále Městské knihovny v Novém Městě nad Metují. Cílem projektu je také zmírnit psychologický dopad TČ na oběť řešením bezprostředních následků újmy, včetně náročného zvládnutí duševního traumatu a krize. To zahrnuje pocity nespravedlnosti, ponížení a mylnou představu o možné účasti na spáchaném zločinu.

Újma způsobená oběti přesahuje bezprostřední a přímé účinky traumatické události. Cílem tohoto projektu je nabídnout pomoc obětem v oblasti sekundární újmy, zejména sekundární viktimizace (což znamená druhotné zraňování), která vznikne v důsledku TČ. Potencionální zdroje sekundární viktimizace mohou být:

- pachatel: oběť může čelit neustálým výhrůžkám nebo obtěžování ze strany pachatele,
- průběh vyšetřování a soudního procesu: netaktní chování vyšetřovatelů, zdlouhavé vyšetřování a soudní jednání,
- sociální prostředí oběti: neadekvátní reakce ze strany sociálního prostředí na utrpěnou újmu.

Pojem sekundární viktimizace zahrnuje další formy poškození, známé jako sekundární zranění, které primárně ovlivňují psychickou pohodu oběti. Tato sekundární zranění, která mohou být pro budoucnost oběti ještě škodlivější než počáteční zranění, jsou spojena

především s emocemi nespravedlnosti a nedůstojnosti. Oběť je ponechána ve stavu izolace a opuštění.

8.2 Charakteristika projektu

Kurz se zaměřuje na podporu bezpečného chování a klade důraz na pochopení různých kriminálních scénářů a psychickou připravenost jedinců, kteří mohou být zranitelní. Tento program je poskytován prostřednictvím skupinových poradenských sezení, stejně jako tréninku v obranných strategiích a používání technických prostředků ochrany k odvrácení kriminálního chování. Účastníci si osvojí dovednosti v základních sebeobraných taktikách a naučí se, jak efektivně využívat obranná prostředků, včetně slzného plynu, aby se ochránili před potenciálními útočníky.

Instrukce poskytne specializovaný lektor na sebeobranu v tělocvičně Základní školy Nové Město nad Metují, Školní 1000. Hlavním cílem je poskytnout účastníkům odbornou pomoc prostřednictvím režimových, fyzických a technických opatření ochrany s cílem minimalizovat kriminogenní podmínky. Součástí projektu bude i kurz sebeobranu zaměřený na ženy a dívky. V případě úspěchu projektu lze zvážit pravidelné nebo občasné opakování programu. Zároveň se počítá s medializací této iniciativy a v případě úspěchu lze zvážit nabídku dalšího výcviku sebeobranu u soukromých subjektů, kteří by mohli vyjádřit zájem podporovat tuto aktivitu. V příloze (Příloha II) lze najít plakát vytvořený na tento projekt.

8.2.1 Cílová skupina

Primárním zaměřením tohoto kurzu jsou ženy různého věku, které se staly obětí TČ, domácího násilí či sexuálního obtěžování. Kurz bude uzpůsoben pro 10 až 14 účastnic, aby bylo možné poskytnout individuální pozornost a podporu každé ženě.

8.2.2 Klíčové aktivity projektu

Mezi klíčové aktivity projektu lze zařadit následující:

Výběr účastnic:

- Proces výběru účastnic bude založen na zájmu a motivaci jednotlivkyň, které projeví zájem o účast v kurzu.
- Kritéria výběru budou zahrnovat i doporučení od pracovníků Probační a mediační služby, kteří mají přehled o situacích obětí trestné činnosti a mohou doporučit vhodné kandidátky.

Spolupráce s místními autoritami:

- Městská policie Nové Město nad Metují bude partnerem projektu, který poskytne nejen podporu při organizaci kurzu, ale také odborné rady a doporučení týkající se prevence násilí a ochrany obětí.

Lektorský tým:

- Lektorský tým bude sestávat z odborníků v oblasti sebeobran, psychologie, práva a sociální práce.
- Lektoři budou zodpovědní za vedení teoretických přednášek a praktických cvičení, které účastnicím poskytnou užitečné znalosti a dovednosti pro zvládnání náročných situací.

Praktická část kurzu:

- Praktická část kurzu bude zahrnovat trénink základů sebeobran a obranných strategií.
- Účastnice se naučí efektivním technikám obrany a také se seznámí s možnými ochrannými prostředky, jako jsou pepřové spreje nebo osobní alarmy (důraz bude kladen na bezpečné a efektivní používání těchto prostředků v různých situacích).

8.2.3 Místo konání

Prostory pro konání kurzu budou pečlivě vybrány tak, aby poskytovaly bezpečné a podpůrné prostředí pro účastnice. Bude se jednat o společenský sál Městské knihovny Nové Město nad Metují, kde budou probíhat teoretické přednášky. Praktická část kurzu, kde se jedná o sebeobranu se uskuteční v tělocvičně Základní školy Nové Město nad Metují, Školní 1000. V této tělocvičně se nachází vybavení, které bude možné využít při nácviku. Jedná se především o tréninkové lapy na kopy a údery a Tatami žíněnky.

8.2.4 Struktura a program kurzu

Program kurzu se bude skládat z teoretické a praktické části. Během šesti lekcí bude zúčastněné ženy v teoretické části čekat přednáška z psychologie, právních norem a sociální oblasti. Praktická část bude zaměřena na základy sebeobran, naučí se obranné strategie a v neposlední řadě použití technických ochranných prostředků.

Lekce začnou 15. října 2024 a budou trvat do 19. listopadu 2024. Zúčastněné účastnice kurzu se budou scházet každé úterý od 17:00 do 19:00.

8.2.5 Očekávané výstupy

Mezi očekávané výstupy lze zařadit následující:

- zvýšení sebevědomí a dovedností v oblasti sebeobrany u účastnic,
- zlepšení informovanosti účastnic o jejich právech a možnostech ochrany,
- posílení sociální podpory a solidarity mezi účastnicemi.

8.2.6 Měření úspěšnosti

Úspěšnost lze změřit pomocí následujících metod:

- dotazníkové šetření ohodnocující spokojenost účastnic s kurzem,
- sledování pokroku účastnic v získávání dovedností a znalostí.

8.2.7 Rozpočet projektu

Mzdové náklady:

- Mzdy a platy pro odborníky, lektory a další zaměstnance.
- Odhadované mzdové náklady: **20 000, - Kč.**

Náklady na pronájem prostor:

- Pronájem místností pro školení a nácviků.
- Odhadované náklady na pronájem: **2 700, - Kč.**

Náklady na vybavení a materiály:

- Sebeobrané pomůcky a další potřebné materiály.
- Odhadované náklady na vybavení: **7 000, - Kč.**

Náklady na propagaci a marketing:

- Propagace projektu, výroba plakátů, sociální média.
- Odhadované náklady na propagaci: **15 000, - Kč**

Náklady na cestování:

- Cestování za účelem školení či setkání.
- Odhadované náklady na cestování: **10 000, - Kč.**

Administrativní a provozní náklady:

- Komunikace, poštovné, tisk a další administrativní náklady.
- Odhadované náklady: **5 000, - Kč.**

Rezerva pro neočekávané náklady:

- Rezerva na pokrytí neočekávaných nákladů:
- Odhadovaná rezerva: **10 000, - Kč.**

Celkové odhadované finanční náklady na projekt „Nechci být obětí“ jsou součtem všech uvedených položek:

$$20\,000\text{ Kč} + 2\,700\text{ Kč} + 7\,000\text{ Kč} + 15\,000\text{ Kč} + 10\,000\text{ Kč} + 5\,000\text{ Kč} + 10\,000\text{ Kč} = \\ \mathbf{69\,700\text{ Kč}}$$

Z výše vypočteného součtu lze konstatovat, že odhadované finanční náklady činí 69 700 Kč.

8.2.8 Financování projektu

Zajištění financování je klíčovým krokem při realizaci projektu. Bez dostatečných zdrojů na uskutečnění jednotlivých částí projektu, které vycházejí z definovaných cílů a opatření, nelze dosáhnout očekávané úrovně úspěchu. Je nutné využívat vícezdrojové financování, aby byly zajištěny potřebné prostředky na provádění jednotlivých projektových aktivit. Důležité je aktivní vyhledávání možností financování projektů na všech úrovních. Při realizaci projektu "Nechci být obětí" lze využít následující zdroje finančních prostředků:

Veřejné zdroje:

- Finanční prostředky získané ze státního rozpočtu – formou dotačních schémat jednotlivých ministerstev a jiných orgánů státní správy.
- Finanční prostředky z krajských rozpočtů.
- Finanční prostředky z rozpočtů obcí a měst.

Soukromé zdroje:

- Finanční podpora od právnických osob – včetně darů a sponzoringu.
- Finanční podpora od fyzických osob – včetně darů a sponzoringu.

ZÁVĚR

Městská policie Nové Město nad Metují byla zřízena městem prostřednictvím obecně závazné vyhlášky v roce 1992 s úkolem zajistit veřejný pořádek na svém území. Od svého vzniku prošla řadou změn, z nichž některé byly zásadní. Ty zahrnují modernizaci a zavedení městského kamerového a dohlížecího systému, instalaci stacionárních zařízení pro měření rychlosti a zřízení funkce preventisty. Samotná činnost Městské policie Nové Město nad Metují prošla vývojem, přičemž neustále se měnící právní předpisy, zejména Zákon č. 553/1991 Sb., rozšířily působnost a oprávnění strážníků všech obecních policií. Tyto změny byly nutné v reakci na vývoj společnosti a globalizaci.

Jedním z primárních úkolů obecní policie je předcházení sociálně-patologickým jevům. Pro dosažení tohoto cíle vykonává řadu aktivit, které přispívají k posílení bezpečnosti jednotlivců i celé společnosti. Nicméně, její význam často není dostatečně zdůrazňován. Jedním z hlavních cílů této práce bylo proto upozornit na význam činnosti obecní policie v oblasti prevence kriminality a důležitost samotné prevence jako takové.

Hlavním cílem práce bylo posoudit stav preventivní činnosti Městské policie Nové Město nad Metují. Lze konstatovat, že preventivní činnost Městské policie Nové Město nad Metují je na velmi dobré úrovni. Dokazuje to i fakt, že přestože se jedná o městskou policii, která disponuje pouze devíti strážníky, je zde i přesto zřízena funkce preventisty. Spousta takových to menších městských policií tuto funkci zřízenou nemá. Dílčími úkoly práce bylo zpracování literární rešerše, která je zaměřená na obecní policii a preventivní činnost. Dále připravení teoretického rámce, který povede k pochopení role obecní policie v oblasti preventivní činnosti. Nezbytné také bylo posoudit rizika, která ohrožují provádění preventivní činnosti. K posouzení činnosti při provádění preventivní činnosti u Městské policie Nové Město nad Metují byla využita metoda SWOT analýza. K posouzení rizik, které hrozí při provádění preventivní činnosti byly využity metody Ishikawa diagramu a jednoduché bodové polokvantitativní metody „PNH“. Součástí hlavního cíle bylo také vytvoření návrhu na projekt preventivní činnosti obecní policie. Pro tuto práci byl navržen projekt s názvem „Nechci být obětí“, který má za cíl, aby ženy, které se staly obětí trestného činu, domácího násilí či sexuálního zneužívání, získaly potřebné dovednosti a vědomosti a mohly se tak zapojit do každodenního života.

Návrh projektu bude poskytnut preventistovi Městské policie Nové Město nad Metují, který rozhodne, zda by se tento projekt mohl uskutečnit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bezpečnostní strategie České republiky 2023, 2023. Online. Praha. ISBN 978-80-7441-099-4. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/file/5161086/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2024-01-22].

Branně bezpečnostní den pro děti, 2022. Online. Nové Město nad Metují. Dostupné z: <https://www.novemestonm.cz/o-meste/zpravy/zpravy-z-mesta/branne-bezpecnostni-den-pro-deti-14751cs.html>. [cit. 2024-03-19].

BURIÁNEK, Jiří a RICHTER, Eva, 2021. *Život v průsečíku rizik*. Online. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-4676-3. [cit. 2024-01-22].

Crime Index by Country 2024, © 2009-2024. Online. Numbeo. Dostupné z: https://www.numbeo.com/crime/rankings_by_country.jsp. [cit. 2024-02-01].

ČESKO, 1961. Zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

ČESKO, 1991. Zákon č. 553/1991 Sb., zákon České národní rady o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

ČESKO, 2000. Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKO, 2008a. Vyhláška č. 418/2008 Sb., vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-418>

ČESKO, 2008b. Vyhláška č. 444/2008 Sb., vyhláška o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-444>

ČESKO, 2009. Zákon č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918478>

ČESKO, 2016a. Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>

ČESKO, 2016b. Zákon č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>

DLUBALOVÁ, Klára a RENDLOVÁ, Kateřina, 2020. *Ministerstvo vnitra a Policie ČR zveřejňují mapy kriminality*. Policie ČR [online]. Policie ČR. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/mapy-budoucnosti-prinesou-vetsi-bezpecnost-do-obci-a-mest.aspx>. [cit. 2024-01-24].

DLUBALOVÁ, Klára, © 2023. *Mapy kriminality jsou naplno spuštěny*. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/mapy-kriminality-jsou-naplno-spusteny.aspx> [cit. 2024-01-24].

FÁRA, Milan, 2021. *Bezpečná lokalita*. Online. *Specifické programy prevence kriminality*. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/specificke-programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>. [cit. 2024-01-30].

FIRSTOVÁ, Jana a ZÁMEK, David, 2021. *Prevence kriminality - nedílná součást systému vnitřní bezpečnosti*. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-057-8.

FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří, 2014. *Sociální patologie: Závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5046-0.

GŘIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana, 2019. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-554-5.

HABLE, Petr a BESEDA, Michal, 2018. *Zpráva o činnosti Městského úřadu Nové Město nad Metují za rok 2017*. Online. Nové Město nad Metují. Dostupné z: https://www.novemestonm.cz/modules/file_storage/download.php?file=f72374c4%7C1563. [cit. 2023-11-23].

HABLE, Petr a HOVORKA, Libor, 2019. *Zpráva o činnosti Městského úřadu Nové Město nad Metují za rok 2018*. Online. Nové Město nad Metují. Dostupné z: https://www.novemestonm.cz/modules/file_storage/download.php?file=4c4d8b4c%7C1821. [cit. 2023-11-23].

JELÍNEK, Jiří a kol., 2021. *Kriminologie*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-499-2.

Kamerový systém, © 2023. Online. Nové Město nad Metují. Dostupné z: <https://www.novemestonm.cz/o-meste/bezpecnost-ve-meste-1/kamerovy-system/?ftresult=MKDS>. [cit. 2023-11-01].

KILARSKÁ, Marcela, 2011. *Odborná příprava pro strážníky obecní policie: přestupky obecná část : řízení o přestupku*. Edice učebnic (Armex). Praha: Armex. ISBN 978-80-87451-08-3.

KONÍČEK, Tomáš, © 2024. Domovník-preventista. Online. *Specifické programy prevence kriminality*. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/specificke-programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09OA%3d%3d> [cit. 2024-01-30].

KOUDELKA, Ctirad a VRÁNA, Václav, 2006. *Rizika a jejich analýza*. Online. Ostrava. Dostupné z: <https://feil.vsb.cz/kat420/vyuka/Magisterske%20nav/prednasky/web/RIZIKA.pdf>. [cit. 2024-04-05].

KRATĚNA, Miloš, 2023. Vrchní strážník Městské policie Nové Město nad Metují [rozhovor]. Nové Město nad Metují, 22.10.2023

Kriminality v ČR a EU 2012-2022, 2023. Online. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/221256712/08000923.pdf/cc393f0e-fdf0-4e33-9bd0-4fee030b3f10?version=1.1>. [cit. 2024-02-01].

KRULÍK, Oldřich, 2015. *Obecní policie a privatizace bezpečnosti v evropských zemích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-555-5

LAWRENCE, Fine, 2009. *The SWOT Analysis: Using your Strength to overcome Weaknesses, Using Opportunities to overcome Threats*. North Charleston SC, United States: Createspace Independent Publishing Platform. ISBN 9781449546755.

LUCA, Liliana, 2016. *A new model of Ishikawa diagram for quality assessment*. Online. Dostupné z: <https://doi.org/10.1088/1757-899X/161/1/012099>. [cit. 2024-04-08].

MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír, 2001. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History. ISBN 80-864-7701-0.

MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír, 2011. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police history. ISBN 978-80-86477-55-8.

MACEK, Pavel, 1999. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History. ISBN 80-902-6700-9.

Mapa kriminality [online], © 2023. GIS PČR [cit. 2023-11-07]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz/>.

MOULISOVÁ, Marcela a ZOUBKOVÁ, Ivana, 2016. *Kriminologie a prevence kriminality*. Armex Publishing. ISBN 978-80-86795-05-8.

Nové Město nad Metují opět bezpečnější, 2015. Online. 2015. Dostupné z: https://www.novemestonm.cz/e_download.php?file=data/editor/630cs_1.pdf&original=tiskov%C3%A1+zpr%C3%A1va+projektu_WEB.pdf. [cit. 2023-11-01].

NOVOTNÝ, Oto a ZAPLETAL, Josef, 2008. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-376-8.

O nás, © 2023. Online. Městská policie Nové Město nad Metují. Dostupné z: http://www.mestskapolicienm.cz/?page_id=1025. [cit. 2023-10-30].

PROČKO, Josef, 2024. Zástupce velitele Městské policie Nové Město nad Metují. [rozhovor]. Nové Město nad Metují, 12.01.2024

Radary, © 2023. Online. Nové Město nad Metují. Dostupné z: <https://www.novemestonm.cz/o-meste/bezpecnost-ve-meste-1/radary/?ftresult=radary>. [cit. 2023-11-07].

SCHNEIDER, Stephen, 2020. *Crime prevention, Theory and Practice*. Second Edition. England: Routledge. ISBN 978-0-367-73867-9.

Situational and Social Crime Prevention Approaches, © 2024. Online. StudyCorgi. Dostupné z: <https://studycorgi.com/situational-and-social-crime-prevention-approaches/>. [cit. 2024-01-26].

SLAVÍK, Milan; VRÁTNÝ, Aleš a TYČ, Petr, 2023. *Zpráva o činnosti Městského úřadu Nové Město nad Metují za rok 2022*. Online. Dostupné z: https://www.novemestonm.cz/modules/file_storage/download.php?file=f992fa1c%7C2983 . [cit. 2023-10-31].

Statistické přehledy kriminality za rok 2023, © 2024. Online. Policie České republiky. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>. [cit. 2024-02-02].

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027, © 2024. Online. In: . Praha: PostSignum Qualified. Dostupné z: https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2021/10/04__spk-2022-2027_strategicka-cast.pdf. [cit. 2024-01-26].

SVATOŠ, Roman, 2012. *Kriminologie*. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-389-6.

SVATOŠ, Roman, 2014. *Prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú. ISBN 978-80-87472-76-7.

Systém včasné intervence a tým pro mládež, 2021. Online. Sociální věci Ostrava. Dostupné z: <https://socialniveci.ostrava.cz/svi-tym-pro-mladez/>. [cit. 2024-04-13].

The Safest Country in Europe for 2024, 2024. Online. Global Citizen Solutions. Dostupné z: <https://www.globalcitizensolutions.com/safest-country-in-europe/>. [cit. 2024-02-01].

TOUŠEK, Ladislav a kol., 2018. *Labyrintem zločinu a chudoby: kriminalita a viktimizace v sociálně vyloučených lokalitách*. Společensko-ekologická edice. Brno: Doplněk. ISBN 978-80-7239-340-4.

Typy projektů prevence kriminality, 2022. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prevence-kriminality-na-regionalni-a-lokalni-urovni.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2024-01-30].

VETEŠKA, Jaroslav a FISCHER, Slavomil, 2020. *Psychologie kriminálního chování: vybrané otázky etiologie, andragogické intervence a resocializace*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0731-5.

VETEŠNÍK, Pavel a JEMELKA, Luboš, 2019. *Zákon o obecní policii: komentář*. 2. vydání. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-729-3.

VETEŠNÍK, Pavel; CHAUER, Ivo a ZÍDKA, Aleš, 2013. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-463-3.

VÍTKOVÁ, Veronika, 2023a. Strážník městské policie Nové Město nad Metují [rozhovor]. Nové Město nad Metují, 24.11.2023

Vývoj registrované kriminality v roce 2023, 2024. Online. Policie České republiky. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>. [cit. 2024-02-01].

WORTLEY, Richard a TOWNSLEY, Michael, 2016. *Environmental Criminology and Crime Analysis*. 2nd Edition. Routledge. [cit. 2024-01-24].

Základní informace, © 2023. Online. Nové Město nad Metují. Dostupné z:
<https://www.novemestonm.cz/o-meste/zakladni-informace/>. [cit. 2023-10-30].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

H	Názor hodnotitelů
MKDS	Městský kamerový a dohlížecí systém
MP	Městská policie
MV	Ministerstvo vnitra
N	Následky
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
OP	Obecní policie
P	Pravděpodobnost
PČR	Policie České republiky
TČ	Trestný čin

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Systém prevence kriminality v ČR (Zdroj: Strategie prevence kriminality..., © 2024)	33
Obrázek 2 Priority Strategie prevence kriminality (Zdroj: Strategie prevence kriminality..., © 2024)	35
Obrázek 3 Umístění kamer městského dohlížecího systému (Zdroj: Kamerový systém, © 2023; vlastní zpracování)	43
Obrázek 4 Umístění radarových měřičů v Novém Městě nad Metují a okolí (Zdroj: Radary, © 2023)	44
Obrázek 5 Umístění parkovacích automatů v Novém Městě nad Metují (Zdroj: Kratěna, 2023; vlastní zpracování)	46
Obrázek 6 SWOT analýza (vlastní zpracování)	54
Obrázek 7 Ishikawa diagram (vlastní zpracování)	60

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Registrovaná a objasněná kriminalita 2009-2023 (Zdroj: Vývoj registrované kriminality v roce 2023, 2024)	28
Graf 2 Počet zjištěných přestupků MP v letech 2015-2022 (Zdroj: Hable a Beseda, 2018; Hable a Beseda, 2019; Slavík a Vrátný, 2023; vlastní zpracování).....	47
Graf 3 Výsledný graf SWOT analýzy (vlastní zpracování).....	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přehled kriminality za rok 2023 (Zdroj: Statistické přehledy kriminality za rok 2023, © 2024, vlastní zpracování)	29
Tabulka 2 Hodnocená SWOT analýzy (vlastní zpracování)	56
Tabulka 3 Vypočítané váhy pomocí Saatyho metody (vlastní zpracování)	56
Tabulka 4 Výsledky vnitřního a vnějšího prostředí SWOT analýzy (vlastní zpracování) ..	56
Tabulka 5 Pravděpodobnost vzniku a existence nebezpečí (Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)	63
Tabulka 6 Možné následky ohrožení (Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)	64
Tabulka 7 Názor hodnotitelů (Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)	64
Tabulka 8 Tabulka na vyhodnocení metody PNH (Zdroj: Koudelka a Vrána, 2006; vlastní zpracování)	65
Tabulka 9 Vypracovaná PNH metoda (Zdroj: vlastní zpracování)	65
Tabulka 10 Vypracovaná PNH metoda – pokračování (Zdroj: vlastní zpracování)	66
Tabulka 11 Vypracovaná PNH metoda – pokračování (Zdroj: vlastní zpracování)	67
Tabulka 12 Vypracovaná PNH metoda – pokračování (Zdroj: vlastní zpracování)	68
Tabulka 13 Hodnoty a jejich význam pro Saatyho metodu	90

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: Výpočet saatyho meotdy.....	90
PŘÍLOHA P II: Plakát na projekt „Nechci být obětí“	94

PŘÍLOHA P I: VÝPOČET SAATYHO METODY

Tabulka 13 Hodnoty a jejich význam pro Saatyho metodu

Hodnota	Popis
1	Rovnocenná kritéria a, b
3	Kritérium a je slabě významnější než b kritérium
5	Kritérium a je dosti významnější než b kritérium
7	Kritérium a je evidentně významnější než b kritérium
9	Kritérium a je absolutně významnější než b kritérium

SILNÉ STRÁNKY:

k1 – Lokální propojení a znalost

k2 – Pravidelné preventivní akce

k3 – Flexibilita v obsahu akcí

k4 – Spolupráce s ostatními složkami

$$S = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 5 & 5 \\ 3^{-1} & 1 & 3 & 5 \\ 5^{-1} & 3^{-1} & 1 & 3 \\ 5^{-1} & 5^{-1} & 3^{-1} & 1 \end{pmatrix}$$

$$1. \frac{1}{4} * (\log 1 + \log 3 + \log 5 + \log 5) = 0,5$$

$$2. \frac{1}{4} * (-\log 3 + \log 1 + \log 3 + \log 5) = 0,2$$

$$3. \frac{1}{4} * (-\log 5 - \log 3 + \log 1 + \log 3) = -0,2$$

$$4. \frac{1}{4} * (-\log 5 - \log 5 - \log 3 + \log 1) = -0,5$$

$$10^{0,5} = 3,2$$

$$10^{0,2} = 1,6$$

$$10^{-0,2} = 0,6$$

$$10^{-0,5} = 0,3$$

$$\text{Celkem} = 5,7$$

$$W1 = 3,2 \div 5,7 = 0,5$$

$$W2 = 1,6 \div 5,7 = 0,3$$

$$W3 = 0,6 \div 5,7 = 0,1$$

$$W4 = 0,3 \div 5,7 = 0,1$$

Celkem = 1

SLABÉ STRÁNKY:

k1 – Omezené finanční zdroje

k2 – Omezený personál

k3 – Nedostatečné zapojení veřejnosti

k4 – Nedostatečná informovanost veřejnosti

$$S = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 5 & 5 \\ 3^{-1} & 1 & 3 & 3 \\ 5^{-1} & 3^{-1} & 1 & 3 \\ 5^{-1} & 3^{-1} & 3^{-1} & 1 \end{pmatrix}$$

$$1. \frac{1}{4} * (\log 1 + \log 3 + \log 5 + \log 5) = 0,5$$

$$2. \frac{1}{4} * (-\log 5 + \log 1 + \log 3 + \log 3) = 0,1$$

$$3. \frac{1}{4} * (-\log 3 -\log 3 + \log 1 + \log 3) = -0,1$$

$$4. \frac{1}{4} * (-\log 3 -\log 3 -\log 3 + \log 1) = -0,4$$

$$10^{0,5} = 3,1$$

$$10^{0,1} = 1,3$$

$$10^{-0,1} = 0,8$$

$$10^{-0,4} = 0,4$$

Celkem = 5,6

$$W1 = 3,1 \div 5,6 = 0,6$$

$$W2 = 1,3 \div 5,6 = 0,2$$

$$W3 = 0,8 \div 5,6 = 0,1$$

$$W4 = 0,4 \div 5,6 = 0,1$$

Celkem = 1

PŘÍLEŽITOSTI:

k1 – Zvýšení povědomí veřejnosti

k2 – Využití digitálních médií

k3 – Rozšíření spolupráce s dalšími subjekty

k4 – Diverzifikace preventivních akcí

$$S = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 5 & 5 \\ 3^{-1} & 1 & 3 & 5 \\ 5^{-1} & 3^{-1} & 1 & 3 \\ 5^{-1} & 5^{-1} & 3^{-1} & 1 \end{pmatrix}$$

1. $\frac{1}{4} * (\log 1 + \log 3 + \log 5 + \log 5) = 0,5$
2. $\frac{1}{4} * (-\log 3 + \log 1 + \log 3 + \log 5) = 0,2$
3. $\frac{1}{4} * (-\log 5 - \log 3 + \log 1 + \log 3) = -0,2$
4. $\frac{1}{4} * (-\log 5 - \log 5 - \log 3 + \log 1) = -0,5$

$$10^{0,5} = 3,2$$

$$10^{0,2} = 1,6$$

$$10^{-0,2} = 0,6$$

$$10^{-0,5} = 0,3$$

Celkem = 5,7

$$W1 = 3,2 \div 5,7 = 0,5$$

$$W2 = 1,6 \div 5,7 = 0,3$$

$$W3 = 0,6 \div 5,7 = 0,1$$

$$W4 = 0,3 \div 5,7 = 0,1$$

Celkem = 1

HROZBY:

k1 – Sociální změny

k2 – Nedostatek finančních prostředků

k3 – Nedostatečná legislativa

k4 – Omezení kvůli pandemii

$$S = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 5 & 7 \\ 3^{-1} & 1 & 3 & 5 \\ 5^{-1} & 5^{-1} & 1 & 5 \\ 7^{-1} & 5^{-1} & 3^{-1} & 1 \end{pmatrix}$$

1. $\frac{1}{4} * (\log 1 + \log 3 + \log 5 + \log 7) = 0,5$
2. $\frac{1}{4} * (-\log 3 + \log 1 + \log 3 + \log 5) = 0,2$
3. $\frac{1}{4} * (-\log 5 - \log 5 + \log 1 + \log 5) = -0,2$
4. $\frac{1}{4} * (-\log 7 - \log 5 - \log 3 + \log 1) = -0,5$

$$10^{0,5} = 3,2$$

$$10^{0,2} = 1,6$$

$$10^{-0,2} = 0,6$$

$$10^{-0,5} = 0,3$$

$$\mathbf{Celkem = 5,7}$$

$$W1 = 3,2 \div 5,7 = 0,6$$

$$W2 = 1,6 \div 5,7 = 0,2$$

$$W3 = 0,6 \div 5,7 = 0,1$$

$$W4 = 0,3 \div 5,7 = 0,1$$

$$\mathbf{Celkem = 1}$$

PŘÍLOHA P II: PLAKÁT NA PROJEKT „NECHCI BÝT OBĚTÍ“

“NECHCI BÝT OBĚTÍ”

Bezplatný šestitýdenní kurz, ve kterém získáte dovednosti sebeobrany, naučíte se chránit svá práva a získáte podporu od profesionálních lektorů.

Pro ženy různého věku, které se staly obětí trestné činnosti, domácího násilí nebo sexuálního obtěžování.

Začátek kurzu: 15.10.2024 v 17:00h

Konec kurzu: 19.11.2024

Místo konání: Společenský sál Městské knihovny Nové Město nad Metují

Příhášky a více informací nalzenete na stránkách
Městské policie Nové Město nad Metují

